

Rikosseuraamuslaitoksen
tilastoja 2022

Tilastoja 2022

Rikosseuraamuslaitos

Lintulahdenkatu 5, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 88500

kirjaamo.rise@om.fi

Rikosseuraamuslaitoksen tilastoja -sarja
ilmestyy vuosittain verkkojulkaisuna suomeksi,
ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa

www.rikosseuraamus.fi

ISSN 2242-6957 (verkkojulkaisu)

Sisältö

Käsitteet	4
Taulukkuuettelo	7
Vankeinhoito	7
Yhdyskuntaseuraamukset	8
Kuvioluettelo	9
Esipuhe	10
1 Seuraamuksista	11
1.1. Seuraamusten täytäntöönpano	11
1.2. Seuraamusjärjestelmän kehittymisen yleispiirteitä	12
2 Vankeinhoito	13
2.1 Vankiluvun kehitys	13
2.2 Vankirakenne	15
2.3 Järjestys ja turvallisuus	18
2.4 Vankitoiminnot	19
2.5 Vapautuneiden vankeusvankien uusintarikollisuus	19
3 Yhdyskuntaseuraamukset	20
3.1 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasmäärät	20
3.2 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasrakenne	22
3.3 Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sosiaalinen tilanne	24
Taulukot: Vankeinhoito	25
Taulukot: Yhdyskuntaseuraamukset	43

Käsitteet

Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta (AEV ja ERN)

Ehdollisen vankeuden tehosteeksi henkilö voidaan tuomita 1 vuoden 3 kuukauden pituiseen valvontaan. Valvontaan määrätään, jos sen katsotaan edistävän rikosentekijän sosiaalista selviytymistä ja ehkäisevän uusia rikoksia. Jos 21 vuotta täyttäneenä rikoksen tehnyt tuomittu rikkoo törkeästi valvontaan sisältyviä velvollisuuksiaan, valvonta-aikaa voidaan pidentää tai jäljellä oleva valvonta-aika voidaan muuntaa lyhyeksi vankeudeksi.

Ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonta (EAV)

Vankeusrangaistuksesta suoritetaan vankilassa lähes poikkeuksetta vain määräosa. Ehdonalainen vapauttaminen tarkoittaa ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomitun vangin päästämistä suorittamaan loppuosa rangaistuksesta vapaudessa. Ehdonalaisesti vapautettu määrätään valvontaan silloin, kun koeaika on pitempi kuin yksi vuosi, rikos on tehty alle 21-vuotiaana tai kun vanki sitä itse pyytää.

Laitosaika

Teoksessa on käytetty laitoksessa oloaikaa kahdessa eri yhteydessä: kertymätietona vuoden aikana vapautuneista ja poikkileikkaustietona 1. toukokuuta laitoksessa olevista. Tiedot poikkeavat toisistaan, koska kertymätiedoissa painottuvat lyhyet rangaistukset ja poikkileikkaustiedoissa pitkät rangaistukset.

Nuorisorangaistus (NR)

Nuorisorangaistukseen voidaan tuomita alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta, jos sakkoa on pidettävä riittämättömänä seuraamuksena, eivätkä painavat syyt vaadi ehdotonta vankeusrangaistusta. Nuorisorangaistusta tuomitaan vähintään neljä kuukautta ja enintään yksi vuosi. Nuorisorangaistus sisältää valvontatapaamisia, sosiaalista toimintakykyä edistävää ohjausta ja tukea sekä työelämään perehdyttämistä.

Sakkovanki (SV)

Sakon muuntorangaistusta suoritettava on sakkovanki. Muuntorangaistus määrätään sakkoon tuomitulle, jolta sakkoa ei ole saatu perityksi.

Tutkinta-aresti (TARE)

Tuomioistuin voi määrätä ehdottomaan vankeusrangaistukseen tuomitun henkilön tutkintavankeuden sijasta teknisin välinein valvottavaan tutkinta-arestiin, jos tuomittu rangaistus on vähemmän kuin kaksi vuotta vankeutta. Tutkintavankeudella tarkoitetaan aikaa, jonka rikoksesta epäilty on vangittuna ennen täytäntöönpanokelpoista tai lainvoimaista tuomiota.

Tutkintavanki (TV)

Tutkintavankeja ovat rikoksesta epäiltynä vangitut. Vangitsemisesta päättää tuomioistuin. Rikoksen johdosta vangittu on pääsääntöisesti vietävä heti oikeusministeriön tutkintavankien säilyttämistä varten hyväksymään laitokseen. Vapaudenmenetyksaika vähennetään rangaistuksen täytäntöönpanossa.

Valvontarangaistus (VALRA)

Valvontarangaistus voidaan tuomita enintään kuuden kuukauden vankeusrangaistuksen sijasta silloin kun yhdyskuntapalveluun tuomitsemiselle on este. Aiemmat vankeusrangaistukset, valvontarangaistukset tai rikoksen laatu voivat olla esteenä tuomitsemiselle. Valvontarangaistuksen on oltava perusteltua myös syytetyn sosiaalisten valmiuksien ylläpitämiseksi ja edistämiseksi. Valvontarangaistuksessa tuomitun liikkuminen asunnon ulkopuolella on rajoitettu vain aikataulun määräämiin ajankohtiin. Päihteiden käyttö on kielletty koko rangaistuksen ajan. Tuomittua valvotaan paitsi teknisin välinein myös yllätyskäynnin asuntoon.

Valvottu koevapaus (VKV)

Vanki voidaan sijoittaa valvottuun koevapauteen aikaisintaan puoli vuotta ennen ehdonalaista vapauttamista. Koevapauden aikana noudatetaan asunnossa tai sijoituspaikassa pysymisvelvoitetta sekä toimintavelvoitetta, jota varten laaditaan viikoittainen aikataulu. Sijoitetulta edellytetään päihteettömyyttä. Koevapauden ehtojen noudattamista valvotaan monilla tavoilla.

Vankeusvanki (VV)

Vankeusvankeja ovat vangit, jotka suorittavat tuomittua ehdotonta määräaikaista tai elinkautista vankeusrangaistusta.

Vankeusvankien uusintarikollisuus

Tilastollisessa vuosikirjassa uusijoiksi katsotaan ne henkilöt, jotka ovat vapautumisen jälkeen syllistyneet vähintään yhteen uuteen rikokseen, josta on seurannut lainvoimainen ehdoton vankeus- tai yhdyskuntapalvelutuomio. Seuranta-aika aloitetaan vapautumispäivästä ja lopetetaan ensimmäiseen rikoksentekepäivään tai kuolinpäivään. Ulkomaan kansalaiset ovat aineistossa, mikäli heillä on suomalainen henkilötunnus.

Yhdistelmärangaistus (YR)

Yhdistelmärangaistus koostuu ehdottomasta vankeudesta ja sen jälkeisestä vuoden pituisesta valvonta-ajasta. Yhdistelmärangaistus voidaan tuomita vakavan rikoksen uusijalle, jota on pidettävä erittäin vaarallisena toisen hengelle, terveydelle tai vapaudelle. Rangaistusta suorittavalla ei ole mahdollisuutta päästä ehdonalaiseen vapauteen tai valvottuun koevapauteen. Valvottavan keskeisimmät velvollisuudet ovat asunnossa pysyminen määrättyinä aikoina, päihteettömyys valvonta-aikaan liittyvissä tilaisuuksissa ja osallistuminen kuntoutukseen tai muuhun toimintaan. Ehtoihin sitoutumista valvotaan teknisin apuvälinein, esimerkiksi jalkapannan avulla.

Yhdyskuntapalvelu (YKP)

Yhdyskuntapalvelua voidaan tuomita enintään kahdeksan kuukauden vankeuden sijasta. Sen keskeinen sisältö on palkaton yleishyödyllinen työ. Edellytyksenä on, että tuomittu soveltuu ja suostuu yhdyskuntapalveluun. Seuraamusselvityksen tekee Rikosseuraamuslaitos ja lopullisen ratkaisun yhdyskuntapalvelusta tuomioistuimien. Yhdyskuntapalvelun pituus on 14–240 tuntia. Yhdyskuntapalvelua voidaan määrätä myös yli vuoden pituisen ehdollisen vankeusrangaistuksen oheisseuraamuksena, jolloin sen pituus on 20–90 tuntia.

Taulukkuuettelo

Vankeinhoito

1. Vuoden alussa ja lopussa rangaistuslaitoksissa olleet sukupuolen, vankiryhmän ja laitostyyppin mukaan, 2022	25
2. Vankien päivittäinen keskimäärä vankiryhmittäin vuosina 2013–2022	25
3. Alle 21-vuotiaat tutkinta- ja vankeusvangit keskimäärin vuosina 2013–2022	25
4. Vuoden aikana vapaudesta rangaistuslaitokseen tulleet vankiryhmän ja sukupuolen mukaan laitostyypeittäin, 2022	26
5. Vapaudesta vankilaan tulleet vankiryhmittäin vuosina 2013–2022	26
6. Vuoden aikana vapautuneet vapautumisperusteen, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2022	27
7. Vuoden aikana vapautuneet vankeusvangit rangaistuslaitoksessa suoritettun rangaistusajan, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2022	28
8. Vuoden aikana päättyneiden sakon muuntorangaistusten pituus, 2022	28
9. Rangaistuslaitoksista vapautuneet vankilajin ja sukupuolen mukaan vuosina 2013–2022	29
10. Vapautuneiden vankeusvankien rangaistuslaitoksessa suorittama aika (%) vuosina 2013–2022	29
11. Ehdonalaisesti vapautuneet vuosina 2013–2022	29
12. Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa vuosina 2013–2023 sekä vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset, vapautuneet elinkautisvangit ja suoritettun rangaistuksen keskipituus vuosina 2013–2022	30
13. Valvottu koevapaus vuosina 2013–2022	30
14. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	31
15. Vankeusvankien ikäryhmät 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	32
16. Vankeusvankien ennakoitdut laitoksessaoloajat 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	32
17. Vankeusvankien laituskertaisuus 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	33
18. Ulkomaalaisten vankien keskimäärät vankilajeittain sekä osuus kaikista vangeista vuosina 2013–2022	33
19. Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikokset 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	33
20. Ulkomaalaisten vankien kansalaisuus 1. toukokuuta 2022	34
21. Poistumisluvat vuosina 2013–2022	35
22. Karkaamiset ja luvatta poistumiset vuosina 2013–2022	35
23. Vangit ja vankilat 1983–2022	36
24. Vuosina 2008–2017 vapautuneiden vankeusvankien uusiminen (%) viiden vuoden seuranta-aikana sukupuolen, iän ja vankeuskertaisuuden mukaan.	38

Taulukkoluetelo

Yhdyskuntaseuraamukset

25. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2013–2022	38
26. Yhdyskuntapalvelun täytöntöönpano vuosina 2013–2022	39
27. Ehdonlaiseen vapauteen päästetyn valvonta vuosina 2013–2022	40
28. Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta vuosina 2013–2022	40
29. Nuorisorangaistuksen täytöntöönpano vuosina 2013–2022	41
30. Valvontarangaistuksen täytöntöönpano vuosina 2013–2022	41
31. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos 1. toukokuuta vuosina 2017–2022 (%)	42
32. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma seuraamuksittain 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	43
33. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sukupuolijakauma 1. toukokuuta vuosina 2013–2022	45
34. Yhdyskuntapalvelua suorittavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta 2013–2022 (%)	46
35. Ehdonlaiseen vapauteen päästettyjen valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	47
36. Ehdolliseen vankeuteen tuomittujen valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	47
37. Nuorisorangaistusta suorittavien asiakkaiden sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	48
38. Valvontarangaistusta suorittavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)	48

Kuvioluettelo

1. Vuoden aikana vapaudesta vankilaan tulleet, vapautuneet ja vankien keskimäärä vuosina 2013–2022	14
2. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2013, 2016, 2019 ja 2022 (%)	15
3. Vankeusvankien ennakoitujen laitosaikojen osuudet 1. toukokuuta vuosina 2013 ja 2022	16
4. Ulkomaalaisten vankeus- ja tutkintavankien keskimäärä ja osuus kaikkien vankien keskimäärästä vuosina 2013–2022	17
5. Poistumisluvat vuosina 2013–2022	18
6. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2013–2022	21
7. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos (%) 1. toukokuuta vuosina 2013, 2016, 2019 ja 2022	22
8. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma (%) 1. toukokuuta vuosina 2013–2022	23

Esipuhe

Tilastojulkaisun tarkoituksena on antaa monipuolista tietoa Rikosseuraamuslaitoksen asiakas- ja vankimääristä, täytäntöönpanosta, asiakasrakenteesta sekä toiminnasta. Julkaisu välittää paitsi ajankohtaisen kuvan rikosseuraamusalasta myös mahdollisuuden seurata sen kehitystä viimeisen 10 vuoden aikana.

Tilastotiedot perustuvat Rikosseuraamuslaitoksen käytössä oleviin tietojärjestelmiin. Vuonna 2022 otettiin käyttöön uusi asiakastietojärjestelmä, minkä seurauksena kaikki tiedot eivät ole enää vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin nähden ja osa aikasarjoista on katkennut. Lisäksi kaikkia aikaisemmin julkaistuja tietoja ei kyetä toistaiseksi tuottamaan.

Julkaisu on suunnattu rikosseuraamusalan omalle organisaatiolle, mutta sen on ajateltu vastaavan myös muiden Rikosseuraamuslaitoksen toiminnasta kiinnostuneiden henkilöiden ja organisaatioiden tavallisimpiin vankeja ja yhdyskuntaseuraamusasiakkaita koskeviin kysymyksiin.

1 Seuraamuksista

1.1 Seuraamusten täytäntöönpano

Rikosseuraamuslaitoksen täytäntöön panemat seuraamukset jaetaan vankeusrangaistuksiin ja vapaudessa suoritettaviin yhdyskuntaseuraamuksiin. Yhdyskuntaseuraamuksia ovat yhdyskuntapalvelu, valvontarangaistus, ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta, nuorisorangaistus sekä ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonta ja yhdistelmärangaistuksen valvonta-aika. Yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta vastaavat yhdyskuntaseuraamustoimistot. Vankilat vastaavat tuomioistuinten määräämien ehdottomien vankeusrangaistusten ja sakon muuntorangaistusten täytäntöönpanosta. Lisäksi ne huolehtivat tutkintavankeuden toimeenpanosta yhdessä poliisin kanssa.

Rikosseuraamuslaitoksen perusyksiköitä ovat yhdyskuntaseuraamustoimistot sekä avovankilat ja suljetut vankilat. Vuoden 2022 lopussa koko maassa oli yhteensä 12 yhdyskuntaseuraamustoimistoa ja 28 vankilaa. Vankipaikoista oli suljetuissa vankiloissa 67 prosenttia ja avovankiloissa tai avovankilaosastoissa 33 prosenttia.

1.2 Seuraamusjärjestelmän kehittämisen yleispiirteitä

Vuoden 2006 vankeuslain myötä siirryttiin suunnitelmalliseen ja yhtenäiseen täytäntöönpanoon. Vankeuslain yhteydessä uudistettiin myös ehdonalaiseen vapauteen liittyviä säännöksiä sekä otettiin käyttöön valvottu koevapaus. Koevapauteen voi päästä aikaisintaan kuusi kuukautta ennen määräaikaista ehdonalaista vapautumista. Lisäksi vuonna 2011 aloitettiin vapauttamisyksikkötoiminta osana hallittuun ja asteittaiseen vapauttamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Maksamattomien sakkojen muuntamista vankeudeksi vähennettiin 2000-luvun puolivälissä useaan otteeseen muun muassa poistamalla vuonna 2008 mahdollisuus muuntaa rangaistusmääräysmenettelyssä annetut sakot vankeudeksi. Sakon muuntorangaistuksen käyttöä laajennettiin taas vuonna 2021. Toistuvasti samankaltaisiin rikkomuksiin syyllistyneen henkilön seitsemäs sakkorikos käsitellään tuomioistuimessa, jolloin sakko on mahdollista muuntaa vankeudeksi, jos sitä ei saada perityksi.

Vuonna 2011 astuivat voimaan nuorten rikoksentekijöiden tilanteen selvittämistä ja ehdollisen vankeuden valvontaa koskevat lait. Valvonta muutettiin velvoittavammaksi samalla kun valvontatapaamisten määrää lisättiin. Samana vuonna astui voimaan myös laki valvontarangaistuksesta.

Laki valvontarangaistuksesta tekee mahdolliseksi korkeintaan kuuden kuukauden ehdottomien vankeusrangaistusten suorittamisen sähköisesti valvottuna omassa asunnossa tai muussa sopivaksi katsotussa paikassa. Valvontarangaistukseen voidaan sisällyttää sosiaalista selviytymistä edistäviä tukitoimenpiteitä.

Vuonna 2015 voimaan astuneella yhdyskuntaseuraamuslailla korvattiin yhdyskuntaseuraamuksista aikaisemmin annetut erilliset lait. Uusi laki selvensi yhdyskuntaseuraamusten keskinäisiä suhteita ja yhtenäisti yhdyskuntaseuraamusten määräämiseen, valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvää arviointi- ja lausuntotoimintaa. Yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanossa lisättiin mahdollisuuksia käyttää päihdehoidon avo- ja laitoshuollon palveluja. Alle 21-vuotiaana tehdystä rikoksesta tuomittu yhdyskuntapalvelu voi sisältää erityisesti nuorille suunnattuja sosiaalista toimintakykyä edistäviä tehtäviä ja ohjelmia sekä niiden yhteydessä annettavaa tukea ja ohjausta. Yhdyskuntapalvelun vähimmäistuntimäärä muutettiin 14 tunniksi ja enimmäistuntimäärä 240 tunniksi niin, että ne vastaisivat paremmin vankeutena määrättävien päivien määrää.

Vuoden 2018 alussa otettiin käyttöön uusi yhdistelmärangaistus, joka koostuu vankeusajasta ja yhden vuoden mittaisesta valvonta-ajasta. Yhdistelmärangaistus voidaan tuomita vakavan rikoksen uusijalle, jota on pidettävä erittäin vaarallisena toisen hengelle, terveydelle tai vapaudelle. Yhdistelmärangaistus koskee pientä vankiryhmää. Sähköisin apuvälinein tehostettuun valvontaan vapautuu vain muutama vanki vuosittain.

Tutkintavankeuden vaihtoehtoina otettiin vuoden 2019 alusta käyttöön teknisin välinein valvottavat tehostettu matkustuskielto ja tutkinta-aresti. Matkustuskiellon toimeenpanosta vastaa poliisi ja tutkinta-arestin toimeenpanosta Rikosseuraamuslaitos. Tutkinta-aresteja ei ole tullut toimeenpantaviksi vielä yhtään. Myös tutkintavankien sijoittamista poliisin säilytystilasta vankilaan nopeutettiin. Vuoden 2019 alusta lähtien tutkintavankia saa säilyttää poliisin tiloissa enintään seitsemän vuorokautta, ellei siihen ole erityisen painavaa syytä.

Vuoden 2020 alussa tiukennettiin ehdollisen vankeusrangaistuksen oheisseuraamuksia koskevaa järjestelmää. Uudistuksen myötä myös aikuinen, eli rikoksen 21 vuotta täyttäneenä tehnyt voidaan tuomita ehdollisen vankeuden tehosteeksi valvontaan.

2 Vankeinhoito

2.1 Vankiluvun kehitys

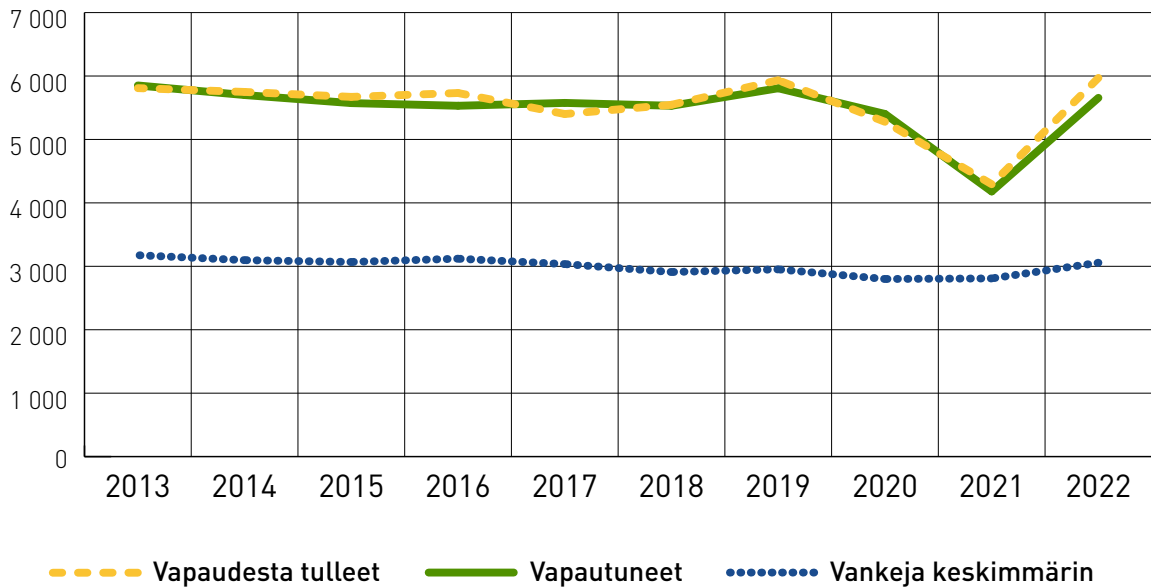
Vankien päivittäinen keskimäärä on laskenut 2000-luvun puolivälistä alkaen lukuun ottamatta vuosia 2016 ja 2019, jolloin määrä nousi hieman. Vuosien 2020 ja 2021 vankiluvun lasku johtui pääasiassa koronapandemian vuoksi tehdyistä rajoituksista sakonmuuntorangaistusten ja enintään kuuden kuukauden pituisten vankeustuomioiden aloittamiseen.

Koronapandemia vaikutti vankilukuun myös vuonna 2022. Vankiluku nousi, kun aiempina vuosina toteutetuista rajoituksista seuranneet jonot suurelta osin purkautuivat. Vuonna 2022 oli vankeja päivittäin keskimäärin 3 056, noin 250 enemmän kuin vuosi aikaisemmin (2 809). Vankien määrä lisääntyi kaikissa vankiryhmissä. Vankeusvankeja oli 2 281 (edellisenä vuonna 2 187), sakkovankeja 106 (20) ja tutkintavankeja 669 (603).

Koronarajoitukset vaikuttivat voimakkaasti vankivirtoihin. Vuonna 2022 vankiloihin tuli 5 970 vankia, lähes 1 700 enemmän kuin vuosi aikaisemmin. Eniten lisääntyi sakkovankien määrä (1910), joita tuli yli 1 600 enemmän kuin vuosi aikaisemmin ja lähes 450 enemmän kuin koronaa edeltävänä vuonna. Vankeusvankeja tuli 2 041 ja tutkintavankeja 2 019.

Vankiloista vapautui vuonna 2022 yhteensä 5 656 vankia, joista vankeusvankeja oli 2 714, sakkovankeja 1 666 ja tutkintavankeja 1 276. Vajaa 40 prosenttia vankeusvankeista (1 012) suoritti rangaistusta enintään kolme kuukautta ja 13 prosenttia (349) yli kaksi vuotta; rangaistusten keskipituus oli 11,4 kuukautta. Vankeusvankeista 46 prosenttia vapautui avolaitoksista. Yli kaksi vuotta rangaistusta suorittaneista avolaitoksista vapautuneiden osuus oli 58 prosenttia.

Kuvio 1. Vuoden aikana vapaudesta vankilaan tulleet, vapautuneet ja vankien keskimäärä vuosina 2013–2022

Valvotussa koevapaudessa olevien vankien päivittäinen keskimäärä kasvoi 2010-luvun puoliväliin asti, minkä jälkeen kasvu on pysähtynyt. Vuonna 2022 oli koevapaudessa päivittäin keskimäärin 208 vankia, hieman vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (213). Uusia koevapauksia alkoi 756. Päättyneiden koevapauksien keskipituus oli 104 päivää. Koevapauksista 20 prosenttia päättyi peruutukseen, pääsääntöisesti velvollisuuksien rikkomisen vuoksi.

2.2 Vankirakenne

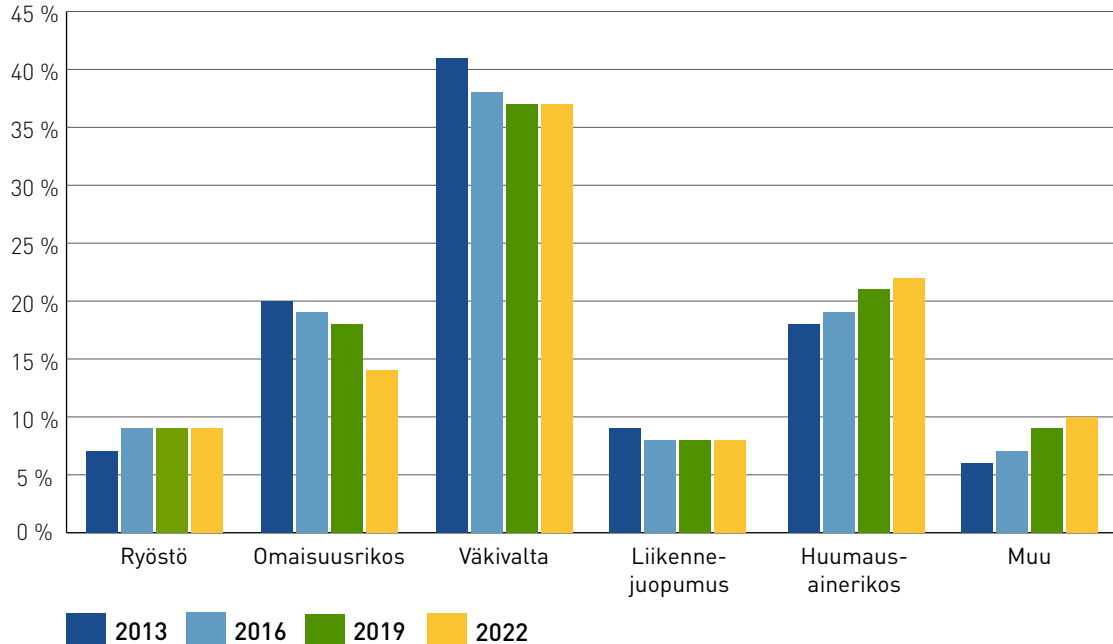
Suurimman vankiryhmän muodostavat päärikoksena väkivaltarikoksista tuomitut, vaikka heidän osuutensa on laskenut 2010-luvun alkupuolelta lähtien. Vuonna 2022 oli vajaa 37 prosenttia vangeista tuomittu väkivaltarikoksista, 21 prosenttia henkirikoksista ja 16 prosenttia pahoinpitelyrikoksista.

Omaisuusrikoksista tuomittuja on ollut keskimäärin neljännes vangeista. Ryöstöstä tuomittujen osuus (9 %) on hieman noussut ja varkausrikoksista (8 %) sekä muista omaisuusrikoksista tuomittujen (6 %) osuus laskenut.

Huumausainerikoksista tuomittujen osuus on noussut. Vuonna 2022 oli osuus kaikista vankeusvangeista 22 prosenttia, kymmenen vuotta aikaisemmin 18 prosenttia. Myös seksuaalirikoksesta tuomittujen osuus on noussut. Vuonna 2022 seksuaalirikoksesta oli tuomittu kahdeksan prosenttia vangeista.

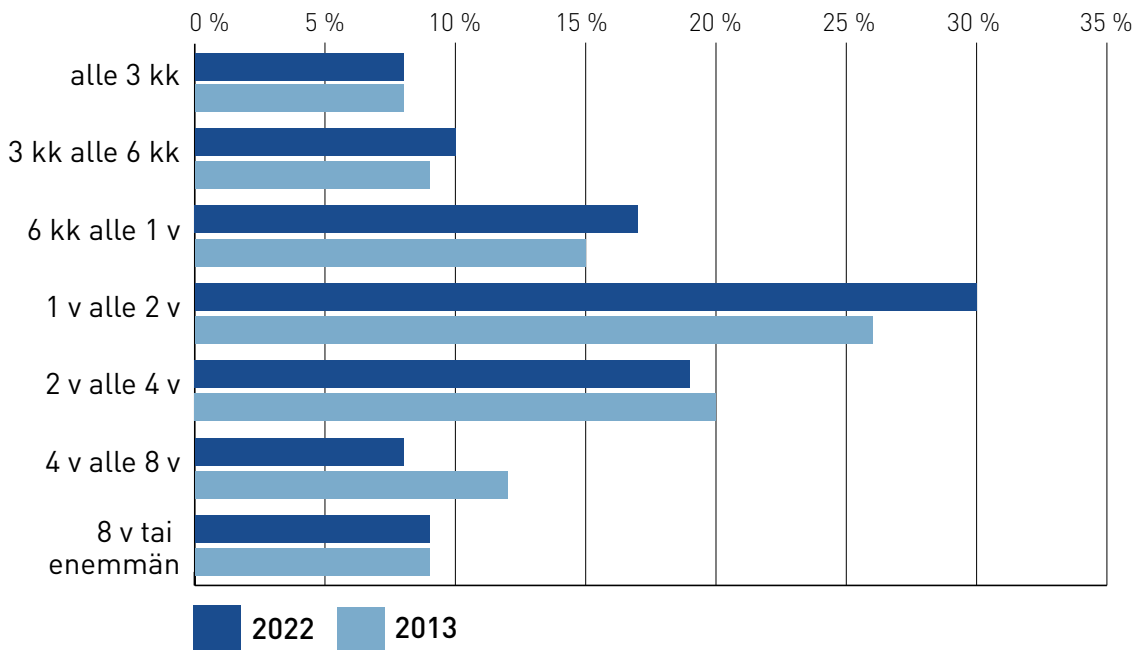
Liikennejuopumuksesta tuomittuja on ollut kymmenen viime vuoden aikana vajaa 10 prosenttia vangeista. Vuonna 2022 osuus oli kahdeksan prosenttia.

Kuvio 2. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2013, 2016, 2019 ja 2022 (%)

Vankirakenteen poikkileikkaustarkastelussa pitkäaikaisvankien osuus on pienentynyt 2010-luvulla ja alle kaksi vuotta vankilassa olevien osuus vastaavasti kasvanut. Vuonna 2022 oli alle kolme kuukautta vankilassa olevien osuus kahdeksan prosenttia. Vajaalla kolmanneksella (30 %) vangeista oli ennakoitu laitosaika 1–2 vuotta ja vajaalla viidenneksellä (19 %) 2–4 vuotta. Yhdeksällä prosentilla vangeista oli edessään vähintään kahdeksan vuoden rangaistusaika.

**Kuvio 3. Vankeusvankien ennakoitujen laitosaikojen osuudet
1. toukokuuta vuosina 2013 ja 2022**

Vankien keski-ikä nousi 2010-luvun puoliväliin asti, minkä jälkeen alkoi lasku. Viime vuosina on tapahtunut taas hienoista nousua. Vankeusvangit ovat keskimäärin vanhempia kuin tutkintavangit. Vuonna 2022 oli vankeusvankien keski-ikä 37,3 vuotta ja tutkintavankien 35,4 vuotta. Vankeusvangeista 10 prosenttia oli alle 25-vuotiaita ja 15 prosenttia 50-vuotiaita tai sitä vanhempia. Tutkintavangeista alle 25-vuotiaita oli 18 prosenttia.

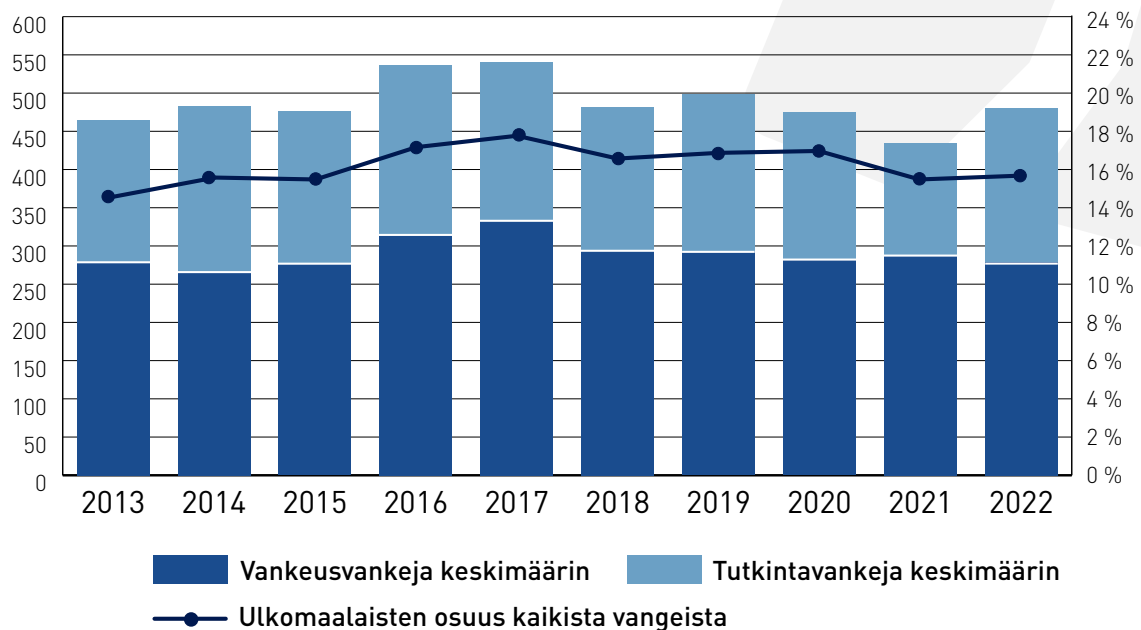
Ensikertaisten vankien osuus on noussut kymmenen viime vuoden aikana 36 prosentista 41 prosenttiin. Kolmatta–seitsemättä kertaa vankilassa olevia oli vuonna 2022 runsas neljännes (28 %) vankeus-vangeista. Vähintään kahdeksatta kertaa vankilassa oli 17 prosenttia.

Naisvankeja oli vuonna 2022 keskimäärin 234 eli noin kahdeksan prosenttia vangeista. Naisvankeusvangit olivat keskimäärin 39,5-vuotiaita. Yli neljä kymmenestä (42 %) oli tuomittu väkivaltarikoksesta.

Ulkomaalaisten osuus vangeista on vaihdellut kymmenen viime vuoden aikana 15 prosentista 18 prosenttiin. Enimmillään ulkomaalaisia vankeja (540) oli vuonna 2017. Vuonna 2022 ulkomaalaisten vankien päivittäinen keskimäärä (480) oli lähes 50 suurempi kuin vuotta aikaisemmin, mihin vaikutti koronapandemian aikaisten matkustusrajoitusten poistuminen. Neljä kymmenestä ulkomaalaisesta (42 %) oli tutkintavankina.

Vuoden 2022 vankirakennekartoituksen mukaan 18 prosenttia ulkomaalaisista vangeista oli virolaisia, 10 prosenttia irakilaisia ja 10 prosenttia romanialaisia. Eri kansalaisuuksia oli kaikkiaan 67. Vajaa puolet (48 %) ulkomaalaisista vankeusvangeista oli tuomittu huumausainerikoksista.

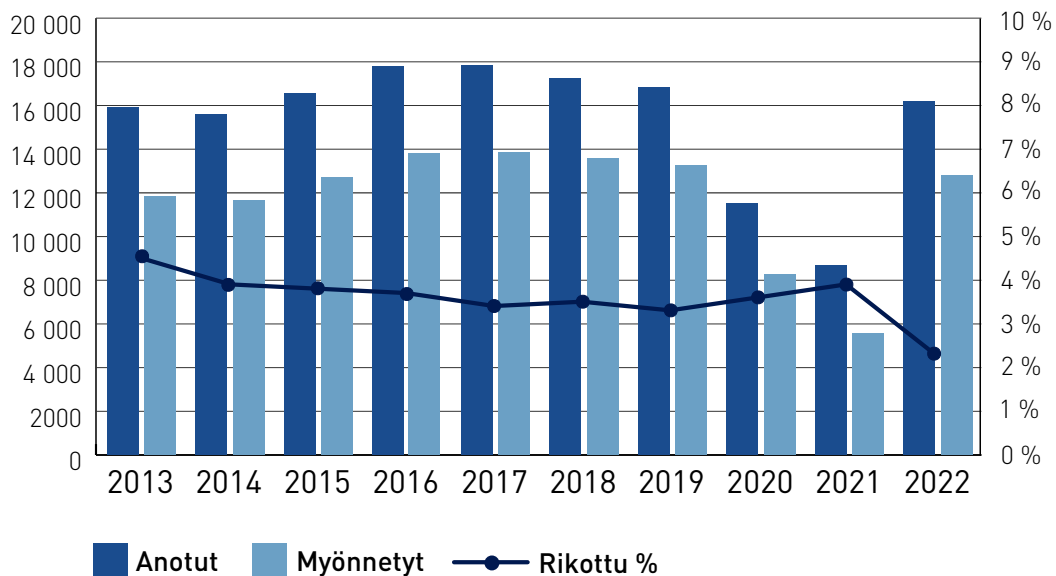
Kuvio 4. Ulkomaalaisten vankeus- ja tutkintavankien keskimäärä ja osuus kaikkien vankien keskimäärästä vuosina 2013–2022

2.3 Järjestys ja turvallisuus

Vuonna 2022 anottujen poistumislupien määrä (16 205) oli yli 7 500 suurempi kuin vuosi aikaisemmin ja lähes samaa suuruusluokkaa kuin ennen koronapandemian aikaisia rajoituksia. Myös myönteisten päätösten osuus (79 %) nousi ja palasi pandemiaa edeltäneelle tasolle. Poistumislupaehtoja rikkoneiden vankien osuus on vähentynyt kymmenen viime vuoden aikana. Vuonna 2022 lupaehtoja rikottiin 280 kertaa eli 2,3 prosentissa käytetyistä poistumisluvista.

Kuvio 5. Poistumisluvat vuosina 2013–2022

Karkaamisten määrä on vaihdellut kymmenen viime vuoden aikana neljän ja viidentoista välillä. Vuonna 2022 karkaamisia oli 13. Valtaosa karkaamisista tapahtuu muualta kuin vankilan muurien sisäpuolelta, esimerkiksi työmaalta vankilan aidatun alueen ulkopuolelta, vankia saattavalta vartijalta tai muulta viranomaiselta. Vuonna 2022 vankilan muurien sisäpuolelta karkasi viisi vankia.

Avolaitoksesta luvatta poistumista ei tilastoida karkaamiseksi.

Luvatta poistuneiden määrä on ollut kymmenen viime vuoden aikana enimmillään 75 (2021). Vuonna 2022 avolaitoksista poistui luvatta 60 vankia.

2.4 Vankitoiminnot

Vangeille järjestettävää toimintaa ovat työ, koulutus ja muu rangaistuslaitoksen järjestämä tai hyväksymä toiminta. Vankien ajankäytöstä noin kolmannes on erilaisia työtoimintoja kuten esimerkiksi rakennustyötä, laitoshuoltoa tai tekstiilialan työtä.

Vankiloissa järjestetään koulutusta yhteistyössä ulkopuolisten oppilaitosten kanssa. Tarjolla on sekä yleissivistävää (perusopetus ja lukio) että ammatillista toisen asteen koulutusta. Korkeakouluopintoihin voidaan myöntää lupa etäopiskeluna. Vuonna 2022 opiskelun osuus oli kahdeksan prosenttia vankien kokonaisajankäytöstä. Muiden aktiivitoimintojen kuten päihdekuntoutusohjelmien, uusintarikollisuutta vähentävien toimintaohjelmien sekä muiden sosiaalisen kuntoutuksen ohjelmien osuus oli kuusi prosenttia ajankäytöstä. Vankien toimintojen osuus arjen viikkotyöajasta on noin 45 prosenttia. Viikkotyöajasta noin 55 prosenttia muuta aikaa kuten esimerkiksi toimintaan osallistumattomuutta, sairausaikaa, siirtopäiviä, käräjämattkapäiviä tai poistumislupa-aikaa.

2.5 Vapautuneiden vankeusvankien uusintarikollisuus

Vapautuneiden vankeusvankien uusintarikollisuus on pienentynyt tilastoinnin aikavälillä (vuosina 2008–2017 vapautuneet) 61 prosentista 58 prosenttiin. Suurin muutos on tapahtunut ensimmäistä kertaa vapautuneiden sekä vapautumisältään alle 30-vuotiaiden vankien uusimisessa. Viime vuosina uusiminen on vakiintunut noin 60 prosenttiin.

Kahden viimeisimmän tilastointivuoden uusimisosuuksiin ovat vaikuttanut jonkin verran koronapandemiasta aiheutuneet oikeudenkäyntiprosessien hidastumiset sekä useat lailla ja asetuksilla toteutetut vankeuden aloittamista koskevat rajoitukset. Vuonna 2017 vapautuneista vankeusvangeista noin kolme viidestä (58 %) syyllistyi viiden seurantavuoden aikana vähintään yhteen rikokseen, josta seurasi uusi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdyskuntapalvelu. Naisten uusimisosuus (42 %) laski peräti kahdeksan prosenttiyksikköä edellisestä tilastointivuodesta palaten normaalille naisten uusimistasolle. Alle 21-vuotiaiden vankien uusiminen laski jopa 11 prosenttiyksikköä verrattuna edelliseen tilastointivuoteen. Ensimmäistä kertaa vapautuneiden vankien uusimisosuus (37 %) laski viisi prosenttiyksikköä vuonna 2016 vapautuneisiin ensikertaisiin verrattuna.

Keskeisimmät uusimista ennustavat tekijät ovat vangin rikoshistoria ja ikä: moninkertaisilla vangeilla riski syyllistyä uusiin rikoksiin on suuri ja nuoret palaavat vankilaan todennäköisemmin kuin vanhat.

3 Yhdyskuntaseuraamukset

3.1 Yhdyskuntaseuraamusten asiakasmäärät

Yhdyskuntaseuraamusta suorittavien asiakkaiden päivittäinen keskimäärä kääntyi vuonna 2019 nousuun yli kymmenen vuotta jatkuneen laskun jälkeen. Vuonna 2021 yhdyskuntaseuraamusasiakkaita oli päivittäin keskimäärin 3 174, noin kolme prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2022 aikana toteutuneen asiakastietojärjestelmä uudistuksen myötä yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden laskentatapaa muutettiin niin, että vertailu aiempien vuosien asiakas keskimäärään ei ole mahdollista. Laskentatavan muutos liittyy eroihin vanhan ja uuden asiakastietojärjestelmän prosesseissa sekä siihen, milloin asiakkuuden katsotaan alkavan. Nykyisen määritelmän mukaan asiakkaiksi katsotaan seuraamuksen täytäntöönpanon valmisteleivassa vaiheessa sekä suoritusvaiheessa olevat henkilöt. Lykättyinä tai keskeytettynä olevia täytäntöönpanoja ei huomioida asiakasmäärien laskennassa. Eri seuraamuslajeja vertailtaessa laskentatavan muutos näkyy erisuuntaisesti. Asiakkaiden tosiasiallisen keskimäärän arvioidaan nousseen yhdeksän prosenttia vuosien 2021 ja 2022 välillä. Vuoden 2022 aikana päättyneiden seuraamusten määrää ei ole pystytty laskemaan luotettavasti. Tämä johtuu muun muassa vanhan ja uuden asiakastietojärjestelmän tietojen päällekkäisyyksistä.

Yhdyskuntapalveluasiakkaita oli keskimäärin 1 534, joka on arviolta kolmanneksen enemmän kuin vuonna 2021. Erityisesti valmisteleivassa vaiheessa olevien asiakkaiden määrä nousi aiempiin vuosiin verrattuna. Tämän arvioidaan johtuvan sekä korkeasta tulleiden seuraamusten määrästä (1 888), että asiakasprosessien ruuhkautumisesta. Vuonna 2022 pyydettyjen yhdyskuntapalveluselvitysten määrä (3 868) oli noin yhdeksän prosenttia pienempi kuin aiempina vuonna.

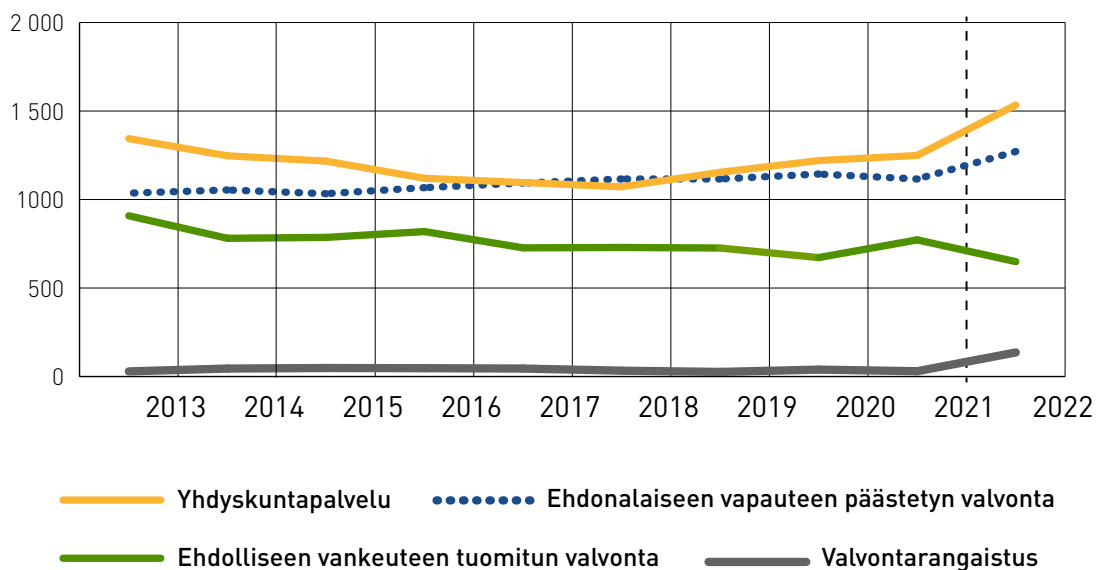
Ensimmäiset valvontarangaistukset tulivat suoritettaviksi vuoden 2012 alussa. Valvontarangaistusasiakkaiden päivittäinen keskimäärä oli vuosina 2014–2017 vakaasti hiukan alle 50, mutta sen jälkeen rangaistuksen suorittajia on ollut selvästi vähemmän. Vuonna 2022 tapahtui selvä käänne sekä täytäntöön pantavaksi tulleiden seuraamusten (235) että valvontarangaistusta suorittavien asiakkaiden (136) määrissä. Kuten yhdyskuntapalvelussa, valmisteleivassa vaiheessa olevien asiakkaiden määrä on selvästi aiempaa suurempi. Arvion mukaan asiakkaiden keskimäärä yli kaksinkertaistui vuoteen 2021 verrattuna. Pyydettyjen valvontarangaistus selvitysten määrä pysyi edellisen vuoden tasolla.

Myös vuonna 2020 voimaan tullut 21 vuotta täyttäneille rikoksenteijöille suunnattu ehdollisen vankeuden valvonta nousi volyymiltaan selvästi vuoden 2022 aikana. Täytäntönpantavaksi tulleita valvontoja oli yhteensä 41 ja asiakkaita päivittäin keskimäärin 36. Tämä on arviolta lähes 2,5-kertainen määrä aiempaan vuoteen verrattuna.

Ehdolliseen vankeuteen ja valvontaan tuomittuja nuorten asiakkaiden määrä laski noin kymmenyksellä vuonna 2022. Valvonnassa tai sitä valmistelevalle vaiheessa oli keskimäärin 613 ehdollisen tuomion saanutta nuorta rikoksenteijää. Nuorisorangaistusta suorittavien vähäinen määrä on pysynyt ennallaan. Vuonna 2022 nuorisorangaistusasiakkaiden päivittäinen keskimäärä oli seitsemän koko maassa.

Ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvottavien keskimäärä alkoi laskea voimakkaasti 2000-luvun puolivälin jälkeen, mutta vuodesta 2015 alkaen määrä on kääntynyt hitaaseen nousuun. Vuonna 2022 oli ehdonalaivalvonnassa päivittäin keskimäärin 1 271 henkilöä. Koska vuodesta 2022 alkaen myös valvonnan valmistelevalle vaiheessa olevat vangit huomioidaan asiakaskeskimäärässä, ei valvonnassa olevien asiakkaiden todellinen määrä ole noussut vuosien 2021 ja 2022 välillä. Uusien eli valmisteltavaksi tulleiden valvontojen määrä kuitenkin nousi kolmanneksella verrattuna vuoteen 2021, mikä ennakoii valvonta-asiakkaiden keskimäärän selvää kasvua tulevina vuosina.

Kuvio 6. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2013–2022

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden laskentaperiaatteet muuttuivat vuonna 2022 asiakastietojärjestelmä uudistuksen vuoksi. Vertailu aiempien vuosien asiakaskeskimääriin ei ole mahdollista.

3.2. Yhdyskuntaseuraamusten asiakasrakenne

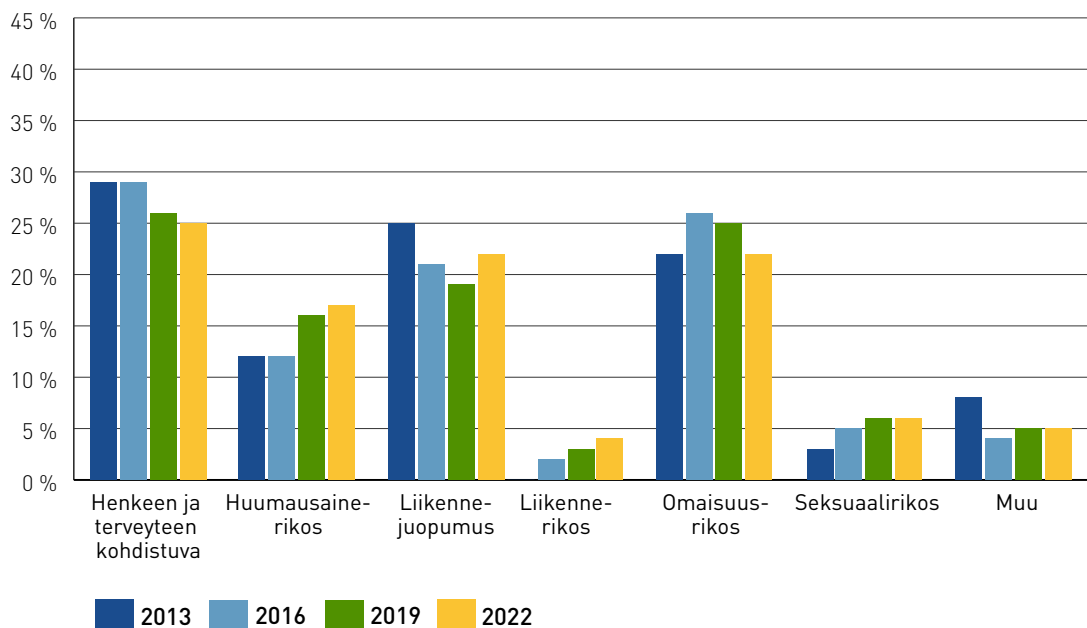
Yhdyskuntapalvelua suorittavien asiakkaiden yleisin päärikos on liikennejuopumus. Vuoden 2022 asiakaskartoituksessa (1. toukokuuta) liikennejuopumuksista tuomittujen osuus oli 43 prosenttia. Seuraavaksi eniten oli omaisuusrikoksista (19 %), henkeen ja terveyteen kohdistuneista rikoksista (13 %) sekä huumausainerikoksista (13 %) tuomittuja.

Valvontarangaistusasiakkailla yleisin päärikos vuonna 2022 oli siviilipalvelusrikos, joka kuuluu luokkaan Muut rikokset. Siviilipalvelusrikoksesta tuomittuja henkilöitä oli 22, joka kartoitushetkellä edusti 41 prosenttia valvontarangaistusasiakkaista. Seuraavaksi yleisimmästä päärikoksesta, liikennejuopumuksesta tuomittuja oli 30 prosenttia ja omaisuusrikoksista 12 prosenttia.

Ehdolliseen vankeuteen tuomittujen valvonnassa yleisin päärikos on omaisuusrikos. Vuonna 2022 omaisuusrikoksista tuomittujen osuus oli 27 prosenttia. Henkeen ja terveyteen kohdistuneista rikoksista tuomittujen osuus on pysynyt vuodesta toiseen melko vakaana. Vuonna 2022 se oli 23 prosenttia. Huumausainerikoksista tuomittujen osuus oli laskenut edellisestä asiakaskartoituksesta kolme prosenttiyksikköä 18 prosenttiin.

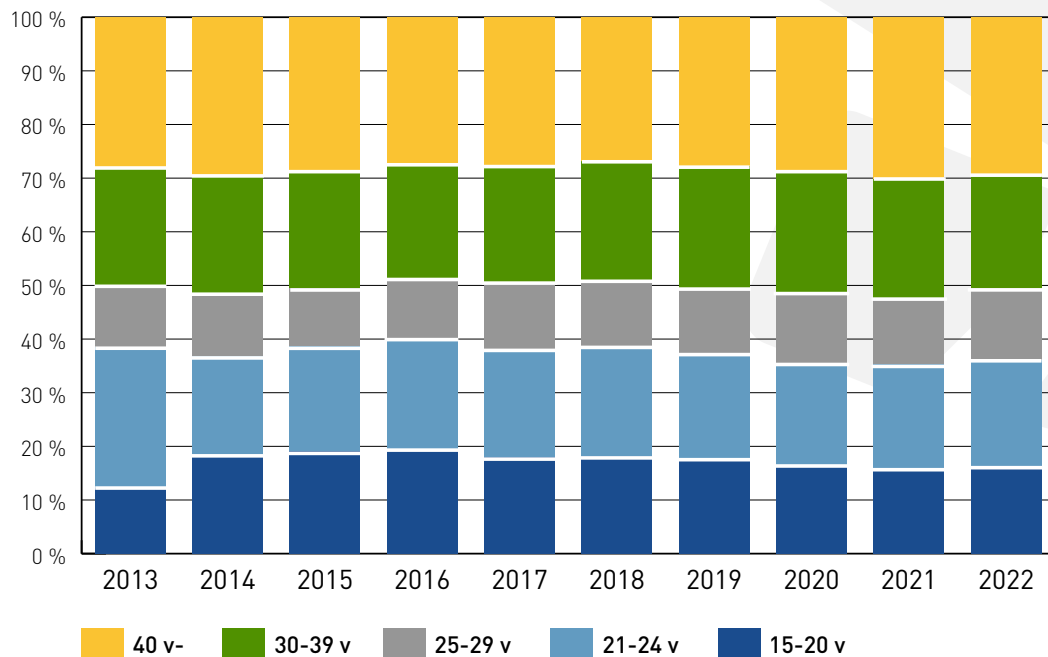
Ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvonnassa henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset on suurin päärikosluokka. Niistä tuomittuja oli 40 prosenttia valvonta-asiakkaista vuoden 2022 toukokuussa. Omaisuusrikoksista ja huumausainerikoksista tuomitut ovat seuraavaksi suurimmat valvottavien ryhmät, molemmat 22 prosentin osuudella. Seksuaalirikoksista tuomittuja oli 11 prosenttia.

Kuvio 7. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos (%) 1. toukokuuta vuosina 2013, 2016, 2019 ja 2022

Suurin ikäryhmä yhdyskuntaseuraamusta suorittavissa on 30–39-vuotiaat, johon kuului toukokuun 1. päivän 2022 kartoituksessa 629 henkilöä (21 %). Yhdyskuntapalvelussa heidän osuutensa oli 28 prosenttia ja ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvonnassa 27 prosenttia. Lähes yhtä suuri osa (20 %) asiakkaista kuului 21–24-vuotiaiden ikäryhmään. Alle 21-vuotiaita oli kaikista yhdyskuntaseuraamusasiakkaista yhteensä 483 eli 16 prosenttia. Heistä 86 prosenttia suoritti ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvontaa.

Kuvio 8. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma (%)
1. toukokuuta vuosina 2013–2022

Naisten osuus yhdyskuntaseuraamusasiakkaista on jo yli kymmenen vuoden ajan pysynyt vakaasti 11–12 prosentissa. Suurin naisten osuus vuonna 2022 oli yhdyskuntapalvelussa, 13 prosenttia. Ehdonalaiseen vapauteen päästetyin valvonnassa naisia on tyypillisesti vähemmän kuin muissa yhdyskuntaseuraamuksissa, noin 8–10 prosenttia.

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaista vain pieni osa on ulkomaalaisia. Toukokuun 1. päivän asiakasrakennekartoituksessa muita kuin Suomen kansalaisia oli kaiken kaikkiaan noin 155 eli viisi prosenttia asiakkaista. Suurimmat ulkomaalaisten ryhmät olivat virolaiset ja irakilaiset, joiden yhteenlaskettu osuus ulkomaalaisista oli 39 prosenttia.

3.3. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sosiaalinen tilanne

Yhdyskuntaseuraamusasiakkaista yli puolet on työttömänä. Ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvonnassa työttömien osuus on vähentynyt kymmenessä vuodessa seitsemän prosenttiyksikköä ja oli 51 prosenttia vuonna 2022. Samalla aikavälillä opiskelijoiden osuus on noussut kahdeksasta 15 prosenttiin ja työssäkävien osuus 22 prosentista 25 prosenttiin. Valvontarangaistusasiakkaista oli työssäkäyviä vuoden 2022 kartoituksessa peräti 43 prosenttia ja yhdyskuntapalvelua suorittavista runsas kolmannes (34 %), mikä on selvästi enemmän kuin aiempina vuosina. Ehdolliseen vankeuteen tuomituista valvottavista työssäkäyviä oli vain 13 prosenttia. Työttömien osuus oli 56 prosenttia.

Asiakkaiden asumistilanne on kohentunut kymmenen viime vuoden aikana, mutta vakinaista asuntoa vailla olevien osuus on edelleen suhteellisen korkea. Toukokuun 1. päivänä 2022 tehdyn kartoituksen perusteella kaikista yhdyskuntaseuraamusasiakkaista oli 18 prosenttia asunnottomana, tilapäisessä asunnossa, laitoksessa tai asuntolassa. Korkeimmat osuudet heitä oli ehdolliseen vankeuteen tuomittujen nuorten valvonnassa, 25 prosenttia ja ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonnassa, 21 prosenttia. Yhdyskuntapalvelua suorittavista on vakituisessa asunnossa asuvien osuus vaihdellut kymmenen viime vuoden aikana 85–89 prosentin välillä. Valvontarangaistusasiakkaiden asumistilanne on hyvä, sillä vakaat asumisolosuhteet liittyvät rangaistuksen suorittamisen ehtoihin.

Taulukko 1. Vuoden alussa ja lopussa rangaistuslaitoksissa olleet sukupuolen, vankiryhmän ja laitostyyhin mukaan, 2022

	Yhteensä		Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja	
	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia	Yht.	Naisia
Vuoden alussa								
Kaikki laitokset	2 809	213	2 151	162	37	9	621	42
Suljetut laitokset	1 860	124	1 202	73	37	9	621	42
Avolaitokset	949	89	949	89	0	0	0	0

Vuoden lopussa								
Kaikki laitokset	3 052	246	2 247	155	137	30	668	61
Suljetut laitokset	2 066	158	1 278	71	120	26	668	61
Avolaitokset	986	88	969	84	17	4	0	0

Taulukko 2. Vankien päivittäinen keskimäärä vankiryhmittäin vuosina 2013–2022

Vuosi	Vankeusvankeja	Sakko- vankeja	Tutkinta- vankeja	Yhteensä	Naisia	Naisten osuus kaikista vangeista, %
2013	2 549	48	578	3 175	242	8
2014	2 425	52	619	3 097	239	8
2015	2 419	52	597	3 068	231	8
2016	2 478	57	585	3 120	229	7
2017	2 383	55	597	3 035	230	8
2018	2 304	59	547	2 910	218	7
2019	2 247	66	639	2 952	228	8
2020	2 104	63	632	2 800	233	8
2021	2 187	20	603	2 809	214	8
2022	2 281	106	669	3 056	234	8

Taulukko 3. Alle 21-vuotiaat tutkinta- ja vankeusvangit keskimäärin vuosina 2013–2022

Vuosi	15-17-vuotiaat	18-20-vuotiaat	alle 21-vuotiaat yhteensä	Kaikki vangit	Nuorten osuus kaikista vangeista, %
2013	8	74	82	3 175	2,6
2014	5	78	83	3 097	2,7
2015	8	73	81	3 068	2,6
2016	9	80	89	3 120	2,9
2017	10	85	95	3 035	3,1
2018	5	78	83	2 910	2,9
2019	7	76	83	2 952	2,8
2020	7	79	86	2 800	3,1
2021	12	76	88	2 809	3,1
2022	9	87	96	3 056	3,1

Taulukko 4. Vuoden aikana vapaudesta rangaistuslaitokseen tulleet vankiryhmän ja sukupuolen mukaan laitostyypeittäin, 2022

	Kaikki laitokset			Suljetut laitokset			Avolaitokset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Vapaudesta tulleita kaikkiaan	5 174	796	5 970	4 811	744	5 555	363	52	415
Sakkovankeja	1 521	389	1 910	1 496	379	1 875	25	10	35
Vankeusvankeja	1 841	200	2 041	1 503	158	1 661	338	42	380
15-17 -v.	3	0	3	3	0	3	0	0	0
18-20 -v.	18	1	19	12	1	13	6	0	6
21- v.	1 820	199	2 019	1 488	157	1 645	332	42	374
Tutkintavankeja	1 812	207	2 019	1 812	207	2 019	0	0	0
15-17 -v.	40	0	40	40	0	40	0	0	0
18-20 -v.	185	13	198	185	13	198	0	0	0
21- v.	1 587	194	1 781	1 587	194	1 781	0	0	0

Taulukko 5. Vapaudesta vankilaan tulleet vankiryhmittäin vuosina 2013–2022

Vuosi	Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja		Yhteensä	
	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia
2013	2 640	220	1 179	165	1 990	169	5 809	554
2014	2 525	198	1 244	154	1 980	148	5 749	500
2015	2 453	196	1 203	160	2 015	194	5 671	550
2016	2 439	214	1 344	212	1 949	184	5 732	610
2017	2 233	169	1 251	200	1 917	166	5 401	535
2018	2 325	188	1 321	209	1 900	188	5 546	585
2019	2 302	186	1 472	256	2 160	218	5 934	660
2020	1 797	159	1 221	230	2 260	228	5 278	617
2021	1 904	176	290	60	2 100	212	4 294	448
2022	2 041	200	1 910	389	2 019	207	5 970	796

Taulukko 6. Vuoden aikana vapautuneet vapautumisperusteen, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2022

	Suljetut laitokset			Avolaitokset			Kaikki laitokset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Laitoksista vapautuneet kaikkiaan	3 698	623	4 321	1 196	139	1 335	4 894	762	5 656
1. Rangaistuksen täysin suorittaneet	1 235	346	1 581	84	14	98	1 319	360	1 679
Sakkovangit	1 222	344	1 566	81	14	95	1 303	358	1 661
Vankeusvangit	13	2	15	3	0	3	16	2	18
2. Armahdettu enemmälti suorittamasta	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Päästetty ehdonlaiseen vapauteen	1 329	124	1 453	1 105	125	1 230	2 434	249	2 683
Rangaistusaikapäätöksen nojalla	1 328	124	1 452	1 097	125	1 222	2 425	249	2 674
Armahduspäätöksen nojalla	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muun päätöksen nojalla	1	0	1	8	0	8	9	0	9
4. Tutkintavanki laskettu vapaaksi	1 125	151	1 276	-	-	0	1 125	151	1 276
Syyte hylätty	1	0	1	-	-	-	1	0	1
Määrätty tehostettuun matkustuskieltoon	49	6	55	-	-	-	49	6	55
Tuomittu ehdottomaan vankeusrangaistukseen	31	1	32	-	-	-	31	1	32
Tuomittu ehdolliseen vankeusrangaistukseen	33	2	35	-	-	-	33	2	35
Tuomittu muuhun rangaistukseen	3	1	4	-	-	-	3	1	4
Muusta syystä	1 008	141	1 149	-	-	-	1 008	141	1 149
5. Muut perusteet	9	2	11	7	0	7	16	2	18
Kuolleet	7	0	7	4	0	4	11	0	11
Siirretty muuhun maahan	39	3	42	3	0	3	42	3	45

Taulukko 7. Vuoden aikana vapautuneet vankeusvangit rangaistuslaitoksessa suoritetun rangaistusajan, sukupuolen ja laitostyyppin mukaan, 2022

Suoritettu rangaistusaika	Suljetut laitokset			Avolaitokset			Kaikki laitokset		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Yhteensä	1 349	127	1 476	1 113	125	1 238	2 462	252	2 714
- 1 kk	194	30	224	102	12	114	296	42	338
yli 1 kk - 2 kk	259	22	281	149	12	161	408	34	442
yli 2 kk - 3 kk	125	19	144	76	12	88	201	31	232
yli 3 kk - 6 kk	237	15	252	146	18	164	383	33	416
yli 6 kk - 1 v	185	19	204	162	19	181	347	38	385
yli 1 v - 2 v	209	16	225	291	36	327	500	52	552
yli 2 v - 4 v	100	4	104	142	11	153	242	15	257
yli 4 v	40	2	42	45	5	50	85	7	92

Taulukko 8. Vuoden aikana päättyneiden sakon muuntorangaistusten pituus, 2022

Pelkästään sakon muuntorangaistuksen suorittaneet	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Enintään 10 päivää	565	156	721
11-30 päivää	430	111	541
31-60 päivää	232	68	300
61-90 päivää	80	24	104
Yhteensä	1 307	359	1 666

Taulukko 9. Rangaistuslaitoksista vapautuneet vankilajin ja sukupuolen mukaan vuosina 2013–2022

Vuosi	Vankeusvankeja		Sakkovankeja		Tutkintavankeja		Kaikki yhteensä	
	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia	Yhteensä	Naisia
2013	3 582	298	1 155	160	1 114	91	5 851	549
2014	3 386	262	1 216	148	1 098	85	5 700	495
2015	3 304	278	1 167	156	1 102	130	5 573	564
2016	3 223	254	1 247	192	1 061	117	5 531	563
2017	3 198	250	1 246	207	1 132	114	5 576	571
2018	3 166	247	1 259	199	1 106	126	5 531	572
2019	3 138	237	1 389	249	1 280	143	5 807	629
2020	2 757	246	1 153	220	1 492	171	5 402	637
2021	2 581	219	290	59	1 309	173	4 180	451
2022	2 714	252	1 666	359	1 276	151	5 656	762

Taulukko 10. Vapautuneiden vankeusvankien rangaistuslaitoksessa suorittama aika (%) vuosina 2013–2022

Suoritettu rangaistusaika	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
- 1 kk	13	14	14	14	13	15	14	13	12	12
yli 1 kk - 2 kk	18	18	19	17	17	19	18	16	16	16
yli 2 kk - 3 kk	10	9	9	8	9	8	9	9	9	9
yli 3 kk - 6 kk	16	15	14	16	15	13	14	12	16	15
yli 6 kk - 1 v	17	15	16	14	15	15	14	15	13	14
yli 1 v - 2 v	17	19	19	19	21	19	18	22	19	20
yli 2 v - 4 v	7	7	7	8	9	8	8	9	10	9
yli 4 v	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	3 582	3 386	3 304	3 223	3 198	3 166	3 138	2 757	2 581	2 714

Taulukko 11. Ehdonalaisesti vapautuneet vuosina 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ehdonalaisesti vapautuneita yhteensä	3 533	3 352	3 266	3 187	3 170	3 142	3 114	2 741	2 564	2 683
Rangaistusaika päätöksen nojalla	-	-	1 969	3 172	3 151	3 125	3 098	2 720	2 549	2 674
Vankilan johtajan/ johtokunnan päätöksellä	3 525	3 339	1 281	0	0	1	0	1	0	-
Rikosseuraamuslaitoksen päätöksellä	0	0	0	0	3	0	1	0	0	-
Armahduspäätöksen nojalla	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0
Muun päätöksen nojalla	8	13	16	13	16	17	14	20	15	9
Valvontaan asetettu	753	745	720	759	794	782	817	795	718	706

Taulukko 12. Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa vuosina 2013–2023 sekä vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset, vapautuneet elinkautisvangit ja suoritettujen rangaistusten keskipituus vuosina 2013–2023

Vuosi	Elinkautisvankien lukumäärä vuoden alussa	Vuoden aikana alkaneet elinkautisrangaistukset	Vapautuneet elinkautisvangit	Vuoden aikana vapautuneiden elinkautisvankien suorittaman rangaistuksen keskipituus (v)
2013	200	14	6	13,6
2014	208	9	12	14,4
2015	203	15	16	13,8
2016	202	12	13	14,0
2017	200	12	15	14,6
2018	195	9	16	14,5
2019	187	10	14	14,9
2020	183	20	19	15,3
2021	182	19	14	14,2
2022	185	18	9	14,5
2023	194	-	-	-

Taulukko 13. Valvottu koevapaus vuosina 2013–2022

Vuosi	Aloitettut	Päättyneet	Peruutettut	Peruutettut % päättyneistä	Koevapaudessa keskimäärin päivässä	Koevapauden keskimääräinen pituus (pv)
2013	504	513	65	13	151	108
2014	615	596	98	16	168	102
2015	702	657	104	16	209	108
2016	690	687	123	18	203	110
2017	754	774	125	16	214	104
2018	749	754	146	19	207	99
2019	854	795	137	17	216	97
2020	828	871	154	18	227	97
2021	856	819	157	19	213	92
2022	756	773	153	20	208	104

Taulukko 14. Vankeusvankien päärikos 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ryöstö	Yhteensä	7	7	7	9	8	8	9	9	8	9
	Naisia	5	7	4	4	5	4	7	11	7	7
Varkausrikokset	Yhteensä	12	11	10	10	10	9	9	7	8	8
	Naisia	10	8	7	10	12	9	8	9	9	5
Muu omaisuusrikos	Yhteensä	8	7	7	8	8	9	8	7	7	6
	Naisia	10	7	8	12	12	14	14	14	11	13
Henkirikos	Yhteensä	23	24	24	21	21	20	21	23	22	21
	Naisia	32	28	33	32	28	26	27	24	26	26
Muu väkivaltarikos	Yhteensä	18	17	17	17	17	17	16	16	16	16
	Naisia	21	19	18	16	17	18	16	16	17	15
Seksuaalirikos	Yhteensä	4	4	5	5	7	6	6	7	7	8
	Naisia	2	2	1	1	1	2	1	2	3	2
Huumausainerikos	Yhteensä	18	19	19	19	20	21	21	23	22	22
	Naisia	14	23	21	19	20	18	16	17	16	21
Liikennejuopumus	Yhteensä	9	7	8	8	7	8	8	6	9	8
	Naisia	6	5	5	4	2	5	9	4	7	6
Muu rikos	Yhteensä	2	2	2	2	2	2	3	2	3	3
	Naisia	1	2	3	2	3	4	1	2	4	4
Yhteensä	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yhteensä	2 699	2 471	2 513	2 498	2 423	2 365	2 260	2 089	2 215	2 362
	Naisia	201	190	181	167	181	174	164	161	167	175

Taulukko 15. Vankeusvankien ikäryhmät 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
15-20 v	Yhteensä	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2
	Naisia	0	0	1	2	2	1	2	3	2	0
21-24 v	Yhteensä	8	8	8	8	8	9	9	9	9	8
	Naisia	7	7	7	10	12	5	9	7	5	5
25-29 v	Yhteensä	19	17	16	17	17	17	18	18	18	18
	Naisia	23	19	16	14	14	18	18	19	16	14
30-39 v	Yhteensä	34	35	36	35	35	35	35	35	35	35
	Naisia	28	27	31	33	29	33	31	39	31	39
40-49	Yhteensä	22	23	22	22	23	21	21	21	21	21
	Naisia	26	27	24	20	24	25	23	18	27	22
50 v-	Yhteensä	15	15	16	16	15	16	15	15	16	15
	Naisia	16	19	20	22	20	17	17	14	20	19
Yht	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yhteensä	2 699	2 471	2 513	2 498	2 423	2 365	2 260	2 089	2 215	2 362
	Naisia	201	190	181	167	181	174	164	161	167	175

Taulukko 16. Vankeusvankien ennakoitua laitoksessaoloajat 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
<3kk	Yhteensä	8	9	8	7	6	7	8	3	7	8
	Naisia	9	7	7	7	6	8	10	3	9	9
3<6kk	Yhteensä	9	7	8	9	8	7	8	7	7	10
	Naisia	9	9	10	7	8	6	8	4	7	11
6<12kk	Yhteensä	15	14	14	14	13	14	13	13	14	17
	Naisia	15	13	12	16	17	15	16	15	16	18
1<2v	Yhteensä	26	27	27	27	27	28	27	30	27	30
	Naisia	27	31	28	30	27	29	31	42	34	33
2<4v	Yhteensä	20	19	20	20	22	21	21	23	22	19
	Naisia	18	18	18	17	18	21	15	17	14	14
4<8v	Yhteensä	12	14	13	13	13	12	12	13	13	8
	Naisia	15	14	16	13	14	12	10	10	12	8
8v-	Yhteensä	9	10	10	10	10	10	10	11	10	9
	Naisia	7	8	8	10	9	9	9	10	9	8
Yht	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	Yhteensä	2 662	2 435	2 466	2 456	2 385	2 324	2 213	2 043	2 153	2 294
	Naisia	201	190	179	166	179	173	160	154	161	169

*Taulukosta puuttuvat vangit, joiden rangaistuksen pituuden laskeminen oli kesken tai vanki oli karkumatalla

Taulukko 17. Vankeusvankien laitoskertaisuus 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.Krt	Yhteensä	36	37	37	36	38	39	38	42	41	41
	Naisia	56	57	56	53	54	51	53	62	57	63
2.Krt	Yhteensä	13	13	13	13	14	14	15	14	14	14
	Naisia	14	13	14	15	13	14	14	14	13	10
3-7.Krt	Yhteensä	34	32	32	32	31	30	30	28	28	28
	Naisia	27	23	23	24	20	26	25	18	20	21
8.Krt-	Yhteensä	18	18	18	19	18	17	17	16	17	17
	Naisia	4	7	7	8	13	9	8	6	10	5
Yhteensä	Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Naisia	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	Yhteensä	2 694	2 470	2 512	2 494	2 421	2 364	2 260	2 088	2 215	2 361
	Naisia	201	190	181	167	181	174	164	161	167	175

Taulukko 18. Ulkomaalaisten vankien keskimäärät vankilajeittain sekä osuus kaikista vangeista vuosina 2013–2022

Vuosi	Ulkomaalaiset rangaistusta suorittavat vangit	Ulkomaalaiset tutkintavangit	Ulkomaalaisia vankeja yhteensä	Kaikki vangit	Ulkomaalaisten osuus kaikista vangeista, %
2013	279	185	464	3 175	15
2014	266	217	483	3 097	16
2015	277	200	477	3 068	16
2016	314	223	537	3 120	17
2017	334	206	540	3 035	18
2018	295	187	482	2 910	17
2019	293	206	499	2 952	17
2020	282	193	475	2 800	17
2021	288	146	434	2 809	15
2022	279	201	480	3 056	16

Taulukko 19. Ulkomaalaisten vankeusvankien päärikkokset 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ryöstö	5	11	5	6	5	7	5	3	4	4
Varkaus	16	12	15	12	7	7	13	8	6	5
Muu omaisuusrikos	3	4	3	3	3	3	2	3	2	3
Henkirikos	7	10	11	10	10	10	10	10	11	15
Muu väkivaltarikos	7	4	6	7	10	9	9	8	8	7
Seksuaalirikos	8	9	10	6	14	9	11	15	14	12
Huumausainerikos	49	46	46	50	46	49	44	49	50	48
Liikennejuopumus	3	3	1	5	3	4	4	2	4	2
Muut rikokset	2	2	2	3	2	2	1	3	2	3
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	276	256	294	307	324	306	292	279	292	268

Taulukko 20. Ulkomaalaisten vankien kansalaisuus 1. toukokuuta 2022

Maa	N
Afganistan	14
Alankomaat	18
Albania	22
Algeria	4
Angola	3
Armenia	1
Australia	1
Belgia	3
Bulgaria	3
Chile	1
Costa Rica	1
Eritrea	2
Espanja	6
Etiopia	1
Filippiinit	1
Gambia	10
Georgia	4
Irak	47
Iran	6
Iso-Britannia	4
Italia	1
Jamaika	1
Kanada	4
Kenia	1
Kiina	1
Kongon Dem Tv	1
Kosovo	6
Kreikka	1
Kroatia	1
Latvia	17
Libya	1
Liettua	14
Marokko	7
Meksiko	1
Montenegro	1

Maa	N
Mosambik	1
Nigeria	3
Norja	2
Norsunluurannikko	1
Pakistan	1
Palestiina	1
Portugali	3
Puola	3
Ranska	3
Romania	49
Ruanda	1
Ruotsi	17
Saksa	7
Sambia	1
Senegal	6
Serbia	2
Slovakia	1
Somalia	19
Sudan	5
Syyria	7
Tansania	1
Tanska	2
Tsekki	3
Tunisia	3
Turkki	1
Uganda	1
Ukraina	2
Unkari	1
Valko-Venäjä	3
Venäjä	13
Vietnam	3
Viro	85
Kansalaisuudeton	7
Ei tietoa	7
Yhteensä	475

Taulukko 21. Poistumisluvat vuosina 2013–2022

Vuosi	Anottu		Myönnetty		Peruutettu		Käytetty		Lupaehdot täytetty		Lupaehdot rikottu	
	N		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
2013	15 921		11 829	74	399	3	11 430	97	10 921	96	509	4,5
2014	15 579		11 639	75	327	3	11 312	97	10 868	96	444	3,9
2015	16 550		12 708	77	405	3	12 303	97	11 832	96	471	3,8
2016	17 776		13 813	78	465	3	13 348	97	12 857	96	491	3,7
2017	17 852		13 844	78	464	3	13 380	97	12 926	97	454	3,4
2018	17 243		13 557	79	390	3	13 167	97	12 701	96	466	3,5
2019	16 845		13 248	79	481	4	12 767	96	12 349	97	418	3,3
2020	11 499		8 258	72	477	6	7 781	94	7 503	96	278	3,6
2021	8 658		5 551	64	361	7	5 190	93	4 988	96	202	3,9
2022	16 205		12 775	79	841	7	11 934	93	11 654	98	280	2,3

Taulukko 22. Karkaamiset ja luvatta poistumiset vuosina 2013–2022

Vuosi	Karkaamiset yhteensä	Karkaamiset suljetuista laitoksista	Karkaamiset vankilan muurien sisäpuolelta	Avolaitoksesta luvatta poistumiset	Ulkopuolisesta laitoksesta luvatta poistumiset
2013	15	9	5	56	16
2014	14	13	7	39	9
2015	10	8	2	42	29
2016	10	9	4	55	9
2017	8	7	5	63	10
2018	11	5	1	52	8
2019	6	3	1	38	7
2020	7	5	2	73	8
2021	4	4	1	75	18
2022	13	11	5	60	22

Taulukko 23. Vangit ja vankilat 1983–2022

Vankien päivittäinen keskimäärä						Vapaudesta rangaistuslaitokseen saapuneet					
Vuosi	Yhteensä	Naisia	Sakko- vankeja	Tutkinta- vankeja	Ulkomaa- laisia vankeja	Yhteensä	Vankeusvangiksi		Sakko- vangiksi	Tutkintavangiksi	
							Yhteensä	Alle 21-vuotiaita		Yhteensä	Alle 21-vuotiaita
1983	4 709	161	150	571	8	10 132	4 966	360	1 595	3 327	588
1984	4 524	153	138	536	10	9 671	5 204	390	1 299	3 114	730
1985	4 411	137	113	500	15	9 307	5 277	408	1 161	2 846	672
1986	4 219	126	132	510	11	9 216	5 010	297	1 337	2 867	402
1987	4 175	127	66	468	12	9 467	5 392	285	1 429	2 646	438
1988	3 972	125	91	421	11	9 379	5 096	260	1 821	2 462	382
1989	3 389	112	98	350	11	8 648	5 237	292	1 720	1 691	205
1990	3 441	109	95	372	20	8 831	5 349	201	1 556	1 926	325
1991	3 467	110	137	293	28	8 874	5 411	232	2 016	1 447	247
1992	3 511	110	189	263	43	9 851	5 769	268	2 557	1 525	248
1993	3 421	119	245	248	48	9 435	5 055	234	2 944	1 436	274
1994	3 275	122	221	259	57	8 711	4 424	205	2 661	1 626	306
1995	3 248	133	173	289	73	7 755	3 910	169	2 273	1 572	298
1996	3 197	149	132	300	94	6 594	3 254	172	1 703	1 637	279
1997	2 974	144	119	295	116	6 201	2 937	134	1 671	1 593	205
1998	2 809	140	96	292	130	5 803	2 982	120	1 318	1 503	198
1999	2 743	126	102	354	138	5 838	2 858	113	1 391	1 589	145
2000	2 855	144	121	376	173	6 561	3 312	122	1 581	1 668	220
2001	3 135	159	149	457	248	6 832	3 248	184	1 698	1 886	278
2002	3 433	204	190	478	293	7 451	3 452	106	2 156	1 843	219
2003	3 578	205	198	492	291	7 654	3 520	123	2 223	1 911	211
2004	3 577	206	81	473	284	6 575	3 863	129	867	1 845	189
2005	3 888	242	179	519	282	7 552	3 779	95	1 843	1 930	178
2006	3 778	246	189	463	306	7 292	3 496	72	2 098	1 698	155
2007	3 551	244	134	506	307	7 303	3 568	57	1 856	1 879	177
2008	3 526	232	121	559	325	7 321	3 539	88	1 852	1 930	224
2009	3 492	246	83	569	370	7 059	3 469	104	1 627	1 963	180
2010	3 291	246	57	599	394	6 545	3 244	83	1 303	1 998	186
2011	3 262	234	53	598	444	6 436	3 097	80	1 277	2 062	200
2012	3 236	224	49	626	470	6 066	2 744	65	1 135	2 187	215
2013	3 175	242	48	578	464	5 809	2 640	54	1 179	1 990	187
2014	3 097	239	52	619	483	5 749	2 525	52	1 244	1 980	198
2015	3 086	231	52	597	477	5 671	2 453	42	1 203	2 015	206
2016	3 120	229	57	585	537	5 732	2 439	37	1 344	1 949	200
2017	3 035	230	55	597	540	5 401	2 234	44	1 251	1 916	190
2018	2 910	218	59	547	482	5 546	2 325	42	1 321	1 900	164
2019	2 952	228	66	639	499	5 934	2 302	40	1 472	2 160	206
2020	2 800	233	63	632	475	5 278	1 797	27	1 221	2 260	231
2021	2 809	214	20	603	434	4 294	1 904	24	290	2 100	232
2022	3 056	234	106	669	480	5 970	2 041	22	1 910	2 019	238

Taulukko 23. jatkuu seuraavalla sivulla.

Taulukko 23. (jatkuu) Vangit ja vankilat 1983–2022

Vuosi	Rangaistuslaitoksista vapautuneet	Vankiloita 31.12.	Vankipaikkoja käytössä	
			Kaikissa rangaistuslaitoksissa	Suljetuissa laitoksissa (%)
1983	10 183	19	4 629	73
1984	9 884	18	4 695	74
1985	9 516	18	4 693	74
1986	9 240	18	4 738	72
1987	9 744	19	4 716	75
1988	9 707	21	4 700	75
1989	9 272	21	4 739	75
1990	8 561	21	4 214	73
1991	9 183	22	4 210	71
1992	9 755	23	4 220	72
1993	9 593	24	4 286	73
1994	8 984	25	4 102	72
1995	7 661	24	4 095	69
1996	7 028	24	3 907	71
1997	6 314	24	3 827	71
1998	5 883	23	3 508	71
1999	5 972	23	3 494	71
2000	6 272	22	3 357	71
2001	6 516	22	3 399	71
2002	7 245	22	3 437	72
2003	7 511	21	3 286	76
2004	6 322	21	3 479	72
2005	7 063	21	3 460	73
2006	7 672	26	3 607	71
2007	7 352	26	3 540	71
2008	7 196	26	3 517	72
2009	7 246	26	3 298	70
2010	6 506	28	3 113	67
2011	6 358	27	3 092	67
2012	6 073	26	3 089	71
2013	5 851	26	3 089	70
2014	5 700	26	3 083	69
2015	5 573	26	3 007	70
2016	5 531	26	2 959	67
2017	5 576	26	2 922	66
2018	5 531	26	2 975	67
2019	5 807	26	2 878	68
2020	5 402	26	2 997	68
2021	4 180	26	3 011	67
2022	5 656	28	2 991	67

Taulukko 24. Vuosina 2008–2017 vapautuneiden vankeusvankien uusiminen (%) viiden vuoden seuranta-aikana sukupuolen, iän ja vankeuskertaisuuden mukaan

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sukupuoli	Yhteensä	61	58	59	61	58	58	57	58	59	58
	mies	62	58	60	61	59	59	58	60	60	59
	nainen	48	48	50	51	46	46	44	44	50	42
Ikä vapautuessa	15<21	80	81	78	87	74	75	91	79	83	72
	21<30	72	67	70	68	67	70	66	66	70	65
	30<40	64	61	65	65	60	62	59	63	64	63
	40<50	53	51	50	55	51	50	51	52	53	53
	50-	40	37	35	39	38	34	35	39	33	34
Vankeuskertaisuus	1	45	39	41	41	36	38	36	37	42	37
	2	60	57	60	59	57	60	55	56	52	56
	3-5	69	64	66	68	69	68	65	66	67	63
	6-	75	75	73	75	74	73	75	78	74	75
Yhteensä N		4 162	4 243	3 915	3 659	3 456	3 304	3 098	3 035	2 952	2 890

Taulukko 25. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päivittäiset keskimäärät vuosina 2013–2022

Vuosi	Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta*	Nuoriso-rangaistus	Yhdyskunta-palvelu	Ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonta	Valvonta-rangaistus	Yhteensä
2013	908	7	1 344	1 036	29	3 324
2014	781	10	1 247	1 054	45	3 137
2015	786	9	1 217	1 033	48	3 093
2016	819	9	1 120	1 067	47	3 061
2017	727	7	1 096	1 093	45	2 967
2018	729	8	1 072	1 116	33	2 959
2019	726	9	1 154	1 116	26	3 031
2020	674	6	1 220	1 144	39	3 083
2021	772	8	1 249	1 116	30	3 174
2022**	649	7	1 534	1 271	136	3 502

*Sisältää vuodesta 2020 lähtien myös aikuiset ehdolliseen vankeuteen tuomitut valvottavat.

**Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden laskentaperiaatteet muuttuivat vuonna 2022 asiakastietojärjestelmä uudistuksen vuoksi. Vertailu aiempien vuosien asiakaskeskimääriin ei ole mahdollista.

Taulukko 26. Yhdyskuntapalvelun täytäntöönpano vuosina 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Pyydettyjä yhdyskuntapalveluselvityksiä	4 589	4 296	4 037	3 858	3 850	4 057	3 872	4 190	4 228	3 868
Tehtyjä yhdyskuntapalveluselvityksiä**	3 610	3 451	3 136	2 990	3 067	3 095	2 912	3 184	3 203	-
Annettu myönteinen lausunto	3 124	2 985	2 744	2 602	2 600	2 574	2 436	2 679	2 672	-
Annettu myönteinen lausunto %	87	87	88	87	85	83	84	84	83	-
Täytäntöön pantaviksi tulleet yhdyskuntapalvelut	2 523	2 359	2 329	2 037	1 938	2 009	1 930	1 752	2 004	1 888
Alkaneet yhdyskuntapalvelut	2 366	2 204	2 136	1 914	1 792	1 741	1 821	1 488	1 665	-
Loppuun suoritetut yhdyskuntapalvelut	2 086	1 908	1 832	1 643	1 489	1 436	1 445	1 166	1 437	-
Päätyneet yhdyskuntapalvelut***	2 507	2 354	2 210	2 062	1 849	1 828	1 774	1 503	1 744	-
Alioikeuden päätöksellä muunnettu takaisin vankeudeksi	373	375	326	359	321	343	280	294	246	-
% päätyneistä	15	16	15	17	17	19	16	20	14	-
Vuoden aikana suoritettut yhdyskuntapalvelutunnit	199 514	180 749	173 658	151 396	140 408	136 865	143 786	118 345	145 650	-
Yhdyskuntapalvelua suorittavat asiakkaat 31.12.	1 217	1 157	1 127	1 021	1 015	1 039	1 128	1 175	1 177	1 639
Yhdyskuntapalveluasiakkaita keskimäärin päivittäin	1 344	1 247	1 217	1 120	1 096	1 072	1 154	1 220	1 249	1 534

*Vuoden 2022 tilastotiedoissa on puutteita asiakastietojärjestelmä uudistuksen vuoksi.

**Ei sisällä tapauksia, joissa lausuntoa ei ole voitu laatia

***Päätyneet yhdyskuntapalvelut sisältää loppuun suoritetut, muunnetut, kuolleet ja muut (tuomioistuimien on katsonut rangaistuksen loppuun suoritetuksi).

Taulukko 27. Ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonta vuosina 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Uusia valvontoja vuoden aikana	757	752	733	762	750	785	817	774	711	940
Valvontoja vuoden aikana yhteensä	1 791	1 688	1 710	1 558	1 588	1 761	1 796	1 796	1 754	-
Valvonta lakkautettu	103	110	122	119	117	97	124	92	101	-
Koeaika päättynyt	594	578	597	583	591	635	653	636	648	-
Valvonnassa 31.12.	1 035	1 042	1 023	1 043	1 097	1 108	1 114	1 136	1 054	1 259
Valvottavia keskimäärin päivässä	1 036	1 054	1 033	1 067	1 093	1 116	1 116	1 144	1 116	1 271

*Vuoden 2022 tilastotiedoissa on puutteita asiakastietojärjestelmä uudistuksen vuoksi.

Taulukko 28. Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta vuosina 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*	2022**
Uudet valvonnat	757	743	772	707	665	700	626	684	750	738
Valvonnassa vuoden aikana yhteensä	1 775	1 493	1 452	1 241	1 133	1 302	1 266	1 266	1 361	-
Valvonta lakkautettu	22	24	23	27	26	21	14	7	16	-
Valvonta-aika päättynyt	764	704	624	699	647	532	605	592	564	-
Koeaika päättynyt	135	68	40	23	23	26	23	16	17	-
Valvonnassa 31.12.	829	757	795	762	715	743	687	714	796	655
Valvottavia keskimäärin päivässä	908	781	786	819	727	729	726	674	772	649

*Sisältää vuodesta 2020 lähtien myös aikuiset ehdolliseen vankeuteen tuomitut valvottavat.

**Vuoden 2022 tilastotiedoissa on puutteita asiakastietojärjestelmä uudistuksen vuoksi.

Taulukko 29. Nuorisorangaistuksen täytäntöönpano vuosina 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Täytäntöön pantaviksi tulleet nuorisorangaistukset	6	10	8	6	5	11	7	7	10	11
Loppuun suoritetut nuorisorangaistukset	3	5	6	5	7	4	6	5	5	-
Alioikeuden päätöksellä muunnettu takaisin vankeudeksi	2	1	1	0	0	0	1	1	0	-
Nuorisorangaistusta suorittavia keskimäärin päivässä	7	10	9	9	7	8	9	6	8	7

*Vuoden 2022 tilastotiedoissa on puutteita asiakastietojärjestelmämuudistuksen vuoksi.

Taulukko 30. Valvontarangaistuksen täytäntöönpano vuosina 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Pyydettyjä valvontarangaistus-selvityksiä	949	825	828	704	654	700	735	620	620	623
Tehtyjä valvontarangaistus-selvityksiä**	603	578	573	538	465	497	538	464	472	-
Annettu myönteinen lausunto	320	328	340	328	299	297	325	271	294	-
Annettu myönteinen lausunto %	53	57	59	61	64	60	60	58	62	-
Täytäntöön pantaviksi tulleet valvontarangaistukset	223	272	270	261	246	207	197	188	190	235
Alkaneet valvontarangaistukset	196	229	247	240	237	183	162	180	141	-
Päättyneet valvontarangaistukset	162	201	221	241	224	177	157	164	149	-
Alioikeuden päätöksellä muunnettu takaisin vankeudeksi	23	42	21	33	26	25	23	20	13	-
% päättyneistä	14	21	10	14	12	14	15	12	9	-
Suoritetun ajan keskipituus (päiviä)	64	58	63	60	62	55	47	50	65	-
Toimeenpanossa 31.12.	16	44	51	34	32	26	22	37	30	154
Toimeenpanossa keskimäärin päivittäin.	29	45	48	47	45	33	26	39	30	136

*Vuoden 2022 tilastotiedoissa on puutteita asiakastietojärjestelmämuudistuksen vuoksi.

**Ei sisällä tapauksia, joissa lausuntoa ei ole voitu laatia

Taulukko 31. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden päärikos 1. toukokuuta vuosina 2017–2022 (%)

	2017						2018					
	ERN	EAV	YKP	NR	VALRA	Yht.	ERN	EAV	YKP	NR	VALRA	Yht.
Henkeen ja terveyteen kohdistuva	22	44	19	25	11	29	22	41	17	11	27	27
Huumausainerikos	12	21	9	0	5	14	14	20	9	0	0	15
Liikennejuopumus	15	1	42	13	41	20	16	2	40	0	43	20
Liikenne rikos	4	1	2	13	5	2	6	1	4	22	0	3
Omaisuusrikos	37	22	21	38	11	25	33	22	21	67	5	25
Seksuaalirikos	4	9	3	0	2	6	4	10	3	0	0	6
Muu	5	2	4	13	25	4	5	3	5	0	24	5
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	748	1 095	1 121	8	44	3 016	739	1 106	1 087	9	37	2 978

	2019						2020					
	ERN	EAV	YKP	NR	VALRA	Yht.	ERN*	EAV	YKP	NR	VALRA	Yht.
Henkeen ja terveyteen kohdistuva	21	40	16	18	15	26	21	39	13	29	12	24
Huumausainerikos	20	20	10	0	15	16	21	21	13	14	8	18
Liikennejuopumus	13	2	39	0	48	19	12	1	41	0	35	20
Liikenne rikos	5	1	4	9	3	3	6	1	4	0	4	3
Omaisuusrikos	31	24	23	73	15	25	33	24	22	43	15	25
Seksuaalirikos	4	10	4	0	0	6	4	11	2	0	0	6
Muu	7	3	5	0	3	5	4	2	4	14	27	4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	754	1 111	1 203	11	33	3 112	695	1 147	1 293	7	26	3 168

	2021						2022					
	ERN*	EAV	YKP	NR	VALRA	Yht.	ERN*	EAV	YKP	NR	VALRA	Yht.
Henkeen ja terveyteen kohdistuva	22	39	14	20	21	25	23	40	13	8	6	25
Huumausainerikos	21	21	12	0	6	17	18	22	13	17	6	17
Liikennejuopumus	16	2	46	20	27	23	15	2	43	8	30	22
Liikenne rikos	6	1	4	0	6	3	6	0	5	0	2	4
Omaisuusrikos	27	24	17	60	12	22	27	22	19	58	11	22
Seksuaalirikos	2	12	3	0	0	6	4	11	3	0	0	6
Muu	5	2	5	0	27	4	7	2	4	8	46	5
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N	761	1 140	1 323	5	33	3 262	722	1 018	1 195	12	54	3 001

ERN = ehdolliseen vankeuteen tuomitun nuoren valvonta, AEV=ehdolliseen vankeuteen tuomitun aikuisen valvonta, EAV = ehdonalaisen vapauden valvonta, YKP = yhdyskuntapalvelu, NR = nuorisorangaistus, VALRA = valvontarangaistus.

*Sisältää myös AEV-valvottavat.

**Taulukko 32. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma seuraamuksittain
1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)**

	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-	Yhteensä	N
Nuorisorangaistus									
2013	0	100	0	0	0	0	0	100	6
2014	60	40	0	0	0	0	0	100	10
2015	9	82	9	0	0	0	0	100	11
2016	11	78	11	0	0	0	0	100	9
2017	38	63	0	0	0	0	0	100	8
2018	22	67	11	0	0	0	0	100	9
2019	18	73	9	0	0	0	0	100	11
2020	14	86	0	0	0	0	0	100	7
2021	40	60	0	0	0	0	0	100	5
2022	58	33	8	0	0	0	0	100	12

Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta*									
2013	3	34	62	1	0	0	0	100	950
2014	9	57	34	0	0	0	0	100	782
2015	7	57	35	1	0	0	0	100	800
2016	9	54	36	0	0	0	0	100	846
2017	9	52	39	0	0	0	0	100	748
2018	9	52	39	1	0	0	0	100	739
2019	7	53	40	0	0	0	0	100	754
2020	7	55	37	0	0	0	0	100	695
2021	8	52	39	1	0	0	1	100	761
2022	8	50	38	1	1	0	1	100	722

Ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonta									
2013	0	3	12	13	32	24	16	100	1 035
2014	0	3	14	12	30	24	18	100	1 069
2015	0	4	14	13	30	22	17	100	1 067
2016	0	4	15	13	30	21	17	100	1 094
2017	0	4	14	14	30	19	19	100	1 095
2018	0	3	16	14	30	20	17	100	1 106
2019	0	4	16	15	29	19	16	100	1 111
2020	0	3	17	15	30	18	17	100	1 147
2021	0	3	16	16	29	19	16	100	1 140
2022	0	3	17	19	27	19	15	100	1 018

*Sisältää vuodesta 2020 lähtien myös aikuiset ehdolliseen vankeuteen tuomitut valvottavat.

Taulukko 32 jatkuu seuraavalla sivulla.

Taulukko 32. (jatkuu) Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden ikäjakauma seuraamuksittain 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-	Yhteensä	N
Yhdyskuntapalvelu									
2013	0	2	13	17	30	20	19	100	1 390
2014	0	3	13	17	29	17	20	100	1 319
2015	0	3	15	15	29	21	19	100	1 229
2016	0	3	17	16	29	19	17	100	1 178
2017	0	2	13	19	28	18	19	100	1 121
2018	0	3	13	18	31	17	18	100	1 087
2019	0	3	10	18	31	20	18	100	1 203
2020	0	2	10	19	30	19	19	100	1 293
2021	0	2	11	15	29	20	23	100	1 323
2022	0	2	12	16	28	22	21	100	1 195

Valvontarangaistus									
2013	0	7	24	13	31	11	13	100	45
2014	0	2	19	33	26	12	7	100	42
2015	0	13	25	17	21	10	15	100	48
2016	0	2	29	25	15	21	8	100	48
2017	0	5	11	20	25	18	20	100	44
2018	0	8	16	24	16	16	19	100	37
2019	0	3	12	9	39	27	9	100	33
2020	0	4	19	15	19	27	15	100	26
2021	0	6	15	15	30	18	15	100	33
2022	0	4	24	20	19	26	7	100	54

Taulukko 33. Yhdyskuntaseuraamusasiakkaiden sukupuolijakauma 1. toukokuuta vuosina 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ehdolliseen vankeuteen tuomitun valvonta*										
Miehiä	826	671	716	737	652	649	664	611	665	643
Naisia	124	111	84	109	96	90	90	84	96	79
Yhteensä	950	782	800	846	748	739	754	695	761	722
Nuorisorangaistus										
Miehiä	6	10	11	9	8	8	10	6	4	12
Naisia	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0
Yhteensä	6	10	11	9	8	9	11	7	5	12
Yhdyskuntapalvelu										
Miehiä	1 210	1 179	1 081	1 017	969	950	1 063	1 147	1 149	1 036
Naisia	180	140	148	161	152	137	140	146	174	159
Yhteensä	1 390	1 319	1 229	1 178	1 121	1 087	1 203	1 293	1 323	1 195
Ehdonalaiseen vapauteen päästetyn valvonta										
Miehiä	953	982	961	1 001	1 007	1 007	1 011	1 045	1 028	941
Naisia	82	87	106	93	88	99	100	102	112	77
Yhteensä	1 035	1 069	1 067	1 094	1 095	1 106	1 111	1 147	1 140	1 018
Valvontarangaistus										
Miehiä	43	40	42	45	36	33	28	23	31	47
Naisia	2	2	6	3	4	4	5	3	2	7
Yhteensä	45	42	48	48	40	37	33	26	33	54
Yhdyskuntaseuraamukset yhteensä										
Miehiä	3 038	2 882	2 811	2 809	2 672	2 647	2 776	2 832	2 877	2 679
Naisia	388	340	344	366	340	331	336	336	385	322
Yhteensä	3 426	3 222	3 155	3 175	3 012	2 978	3 112	3 168	3 262	3 001
Naisia %	11,3	10,6	10,9	11,5	11,3	11,1	10,8	10,6	11,8	10,7

*Sisältää vuodesta 2020 lähtien myös aikuiset ehdolliseen vankeuteen tuomitut valvottavat.

Taulukko 34. Yhdyskuntapalvelua suorittavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta 2013–2022 (%)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toimeentulo										
Opiskelija	5	6	6	7	8	6	6	7	6	7
Työssä	28	26	23	26	27	31	31	29	27	34
Työtön	56	56	58	57	56	54	53	54	56	48
Asevelvollinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	10	11	11	9	8	8	9	10	11	11
Muita	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	1 256	1 269	1 117	1 062	860	811	865	1 036	1 034	1 104

Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	87	89	89	86	85	86	86	86	88	88
Asuntola	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
Tilapäinen asunto	8	6	6	8	10	9	9	9	8	7
Laitoksessa	1	2	1	1	1	1	1	1	0	1
Asunnoton	4	3	3	4	4	3	4	4	3	3
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	1 147	1 274	1 121	1 069	866	816	866	1 035	1 034	1 102

*Mukaan ei ole laskettu asiakkaita, joilta kartoitustieto puuttuu

Taulukko 35. Ehdonalaiseen vapauteen päästettyjen valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toimeentulo										
Opiskelija	8	7	9	11	11	11	10	11	14	15
Työssä	22	23	24	25	23	24	26	26	22	25
Työtön	58	60	56	53	54	54	53	51	54	51
Asevelvollinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	11	10	10	10	11	11	9	10	9	9
Muita	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	953	988	983	1 000	985	1 012	991	1 047	1 014	958

Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	70	72	74	77	77	77	74	77	77	79
Asuntola	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2
Tilapäinen asunto	16	14	15	11	10	11	14	12	11	11
Laitoksessa	2	2	1	2	2	2	2	1	2	1
Asunnoton	9	10	8	8	10	9	10	9	9	8
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	966	1 021	1 002	1 006	1 007	1 016	992	1 057	1 025	963

*Mukaan ei ole laskettu asiakkaita, joilta kartoitustieto puuttuu.

Taulukko 36. Ehdolliseen vankeuteen tuomittujen valvottavien sosioekonominen tausta 1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*	2022*
Toimeentulo										
Opiskelija	24	26	28	28	27	23	25	24	25	23
Työssä	13	13	12	12	12	13	15	13	10	13
Työtön	55	56	54	49	53	58	54	58	57	56
Asevelvollinen	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1
Eläkeläinen	1	2	2	4	1	1	1	1	3	3
Muita	6	4	4	6	7	4	4	4	4	5
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N**	894	725	661	729	646	583	549	535	559	593

Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	80	80	82	79	78	76	77	81	77	75
Asuntola	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1
Tilapäinen asunto	7	7	7	7	8	8	8	6	9	8
Laitoksessa	6	5	4	7	8	7	6	5	6	8
Asunnoton	6	6	6	6	5	8	8	7	8	9
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N**	910	729	669	739	648	591	557	549	575	608

*Sisältää vuodesta 2020 lähtien myös aikuiset ehdolliseen vankeuteen tuomitut valvottavat.

**Mukaan ei ole laskettu asiakkaita, joilta kartoitustieto puuttuu.

**Taulukko 37. Nuorisorangaistusta suorittavien asiakkaiden sosioekonominen tausta
1. toukokuuta vuosina 2013–2022 (%)**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toimeentulo										
Opiskelija	17	30	30	0	43	38	44	17	0	22
Työssä	0	0	0	11	0	0	0	17	0	0
Työtön	83	50	50	56	43	38	22	50	25	33
Asevelvollinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	0	0	0	0	0	0	0	17	0	0
Muita	0	20	20	33	14	25	33	0	75	44
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	6	10	10	9	7	8	9	6	4	9

Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	50	50	80	44	25	56	60	67	40	44
Asuntola	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0
Tilapäinen asunto	17	10	10	11	0	0	0	17	20	0
Laitoksessa	17	30	10	22	38	33	30	0	40	56
Asunnoton	17	10	0	22	25	11	10	17	0	0
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	6	10	10	9	8	9	10	6	5	9

*Mukaan ei ole laskettu asiakkaita, joilta kartoitustieto puuttuu.

**Taulukko 38. Valvontarangaistusta suorittavien sosioekonominen tausta
1. toukokuuta 2013–2022 (%)**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toimeentulo										
Opiskelija	5	12	15	13	2	5	15	15	15	15
Työssä	44	26	23	27	27	35	39	31	21	43
Työtön	42	36	42	50	52	49	33	38	55	30
Asevelvollinen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eläkeläinen	9	14	10	6	9	3	6	15	6	9
Muita	0	12	10	4	9	8	6	0	3	4
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	43	42	48	48	44	37	33	26	33	54

Asuntotilanne										
Vakinainen asunto	96	98	94	94	95	95	94	96	91	93
Asuntola	2	0	4	2	2	0	0	0	0	0
Tilapäinen asunto	0	0	0	2	2	5	3	4	3	4
Laitoksessa	2	2	2	2	0	0	3	0	6	4
Asunnoton	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
N*	45	42	48	48	44	37	32	26	33	54

*Mukaan ei ole laskettu asiakkaita, joilta kartoitustieto puuttuu.

Rikosseuraamuslaitos
Lintulahdenkatu 5, 00530 Helsinki

Puhelin 029 56 88500

kirjaamo.rise@om.fi

www.rikosseuraamus.fi

ISSN 2242-6957 (verkkójulkaisu)